

Štampa vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Členski katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dob-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 51.

V Mariboru, dne 21. decembra 1899.

Tečaj XXXIII.

Naše misli.

Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! Tako se glasijo besede božičnega slavospeva. In sedaj ob božičnih praznikih se zopet uresničujejo. Ljudstvo poje slavo Bogu in mu izkazuje čast, nad vse družabne razmere pa lega nekaj dobrodejen, tajnosten mir. Toda kako dolgo bo to trajalo? Božični prazniki izginejo, novo-rojeno Dete v jaslicah se pozabi in med svetom zadivljajo zopet strasti, sovraštvo, prepir, boj. Kdo še misli na Boga v višavah? Nihče! Mi živimo in skrbimo za zemljo! Kdo misli na mir? Nihče! Mi se moramo boje-vati za svoj kruh, za svoje pravice, za svoje življenje! Le za kratek čas omamijo milobni glasovi božičnega slavospeva človeško družbo, potem pa je zopet vse pozabljeno, vse pokopano.

Mir! Zlata beseda! Kako vse koprne dandanes po njem! Naše družinske razmere so razjedene, naše narodne razmere so zamotane, države hirajo vsled vednega boja doma in na zunaj, človeška družba umira, ker jo uničuje medsebojni boj posameznikov. Nikjer ni miru, nikjer ni reda. Vse drvi proti prepadu! Kaj bo iz tega? Kdaj se vrne red, kdaj se naseli med nami zopet mir?

Novorejeno Dete je prineslo mir na zemljo. V njegovih naukih, v njegovih ustanovah najdemo pravi mir. Učil nas je, kako moramo dajati slavo Bogu na višavah, da bo prišel mir med nas. Le ljudem, ki dobre volje slu-žijo Bogu, je zagotovljen mir. Nazaj toraj k Bogu, nazaj h Kristusu!

Naše družinsko življenje je gnjilo. Zve-stoba med zakonskimi gine, ljubezen in skrb starišev do otrok se pomanjšuje, spoštovanje otrok do starišev postaja vedno redkeje, raz-merje med gospodarji in posli vedno bolj hladno in neznosno. Kaj pomagajo tukaj vse posvetne postave za nerazrušljivost zakona, za odgojo otrok in za varstvo poslov?! Te postave imajo le površen, zunanji upliv. Vere je treba oživeti v naših družinah! Ljubezen do božjih postav in strah pred božjo kaznijo daje še le zakonski ljubezni pravo trdnost. Versko vzgojevanje daje starišem poštene, pridne in pokorne otroke.

Le krščanstvo lahko naredi iz gospodarjev pravične in ljubezni polne stariše poslom, a gospodarjem udane, zveste posle. Slava se mora dajati Bogu v družinah in v nje se bo naselil mir, sreča, ljubezen.

Kako besnijo dandanes boji med narodi! Tukaj ne velja pravica, tukaj velja le kruta moč. Kdor je manjši, kdor je slabejši, nima pravice živeti. Kdor pa je močnejši, večji, sme tudi brez poštenega povoda zatirati dru-gega, ga podjarmiti in uničiti.

Zakaj besnijo narodi tako med seboj, namesto da bi se podpirali in si pospeševali svoje koristi? Ni več vere med njimi, in ker ni vere, ni tudi nobene sile, ki bi jim za-povedovala, da morajo biti pravični in se v dosego svojih namer posluževati le poštenih

sredstev. Mi Slovenci smo ravno tako ljudje, kakor Nemci. A vendar nas nočejo pripo-znavati Nemci sebi enakopravnim, ampak nas hočejo imeti le svojim hlapcem in suž-njem. A ker nočemo biti hlapci in sužnji, zato se branimo in odbijamo napade. Ko bi nemški voditelji bili krščanskega mišljenja, pustili bi nas v miru, in mi Slovenci bi lahko rabili one sile, ki jih sedaj zastavljamo za narodno obrambo, za razširjenje ljudske omike in ljudskega blagostanja. Ker razmerja med narodi ne ureja krščanska pravičnost, zato tudi ni miru med narodi!

Zaman iščeš blaženega miru tudi med državami in v državah samih. Med državami je vedno rovanje, vedna napetost. Zato mora ljudstvo vzdrževati ogromne vojaške armade, da se vadijo, ako bi trebalo kje prelivati kri. In v državah samih tudi ni miru. Stan je proti stanu, posameznik proti posamezniku. Kdor je bolj zvit in nepošten, istemu se godi tudi boljše. Kako nepokvarjen še je po svoji veliki večini naš kmetski stan! Zato pa visi vse polno pijavk nanj, ki mu na nepošteni način sesajo na vseh žilah življensko kri. Nihče ga ne brani, nihče se ne poteguje zanj. Saj pri nas ni vere v javnem življenju, in kdo mi potem mora narekovati, naj se po-tegujem za preganjane in zatirane stanove. Kadar bo v vseh naših javnih državnih raz-merah zavladalo versko naziranje, takrat bo se med stanove vrnila pravica in izginila bo nepoštenost in medsebojno ugonabljanje.

Da, človeška družba ne pozna dandanes miru. Povsodi boj, povsodi sovraštvo, povsodi prepir. Drug drugega smatra ne svojim pri-jateljem, s katerim bi se naj trudil za svojo srečo, ampak drug drugega smatra svojim nasprotnikom, katerega je treba uničiti, da zavživa tudi drugemu namenjeno srečo, nje-govo blagostanje. Iz človeške družbe je iz-ginila vera, ž njo ljubezen, ž njo tudi upanje na boljšo bodočnost.

Ali bo kedaj boljše? Zlati mir, blago-dejni mir, ali se boš zopet kedaj vrnil med nas revne, uboge zemljane? Vrnil se bo le z vero. Kadar se bo glasila v človeški družbi vsepovsodi zopet slava Bogu na višavah, prišel bo tudi mir k ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Claryjevo ministerstvo mrtvo.

Naš poročevalec iz državnega zbora piše na drugem mestu, da Claryjevo ministerstvo umira in meni, da bo že mrtvo, ko dobijo naši naročniki list v roke. Ni se varal. Claryjevo ministerstvo je že odstopilo. Naslednik še ni imenovan, a bo skoro gotovo sedanji železnični minister Wittek. Češki poslanci so vrgli s svojo obstrukcijo grofa Claryja, koji pride sedaj zopet kot namestnik v Gradec. Češki poslanci so dosegli vsaj jedno svojih želj, Bog daj, da še bi se jim tudi druge iz-polnile.

Kardinal Missia.

Kardinal Missia je pretekli teden sprejel v Rimu od papeža kardinalski klobuk. Ker ima vsak kardinal v Rimu svojo cerkev, določila se je kardinalu Missii cerkev sv. Štefana na hribu Coeliju, kjer je on, ko je bival v Rimu kot gojenec zavoda «Collegium Germanicum-Hungaricum», šest let služil pri altarju te cerkve ter vodil petje na koru. V Rimu vse občuduje lepo, dostojanstveno po-stavo slovenskega kardinala. Na vse, ki ž njim občujejo, napravlja izvanredno dober utis. Avstrijski poslanik v Rimu grof Revertera je priredil kardinalu slovesen obed, kojega so se udeležili rimska višja duhovščina, plemstvo in poslaniški dostojanstveniki.

Slovanski obrtniki.

Shod slovanskih obrtnikov se je vršil 8. decembra v Pragi. Zastopani so bili tudi Poljaki in Slovenci. Na shodu je bilo 400 češko - slovanskih obrtnikov. Sklenilo se je, organizovati po posameznih deželah zveze in te sklopiti v osrednjo zvezo ter drugo leto prirediti v Pragi vseslovanski obrtni shod. Slovenske obrtnike je zastopal na tem shodu g. Ivan Kregar. Avstrijski Slovanji se po-lagoma zbirajo. Slovan gre na dan!

Nemčija.

V nemškem državnem zboru zahteva vlada vsled cesarjeve želje grozno denarno svoto dovoljeno, da zamore pomnožiti vojne ladije. Pred dvema leti so pomnožili vojno brodovje, a sedaj ga hočejo podvojiti, da bo potem Nemčija tudi na morji velesila, in se bo lahko pogumno v vse prekmorske zadeve utikala. V zboru je sicer večina proti tem silno velikim izdatkom.

Vojska v Južni Afriki.

Angležem prede slaba. Pretekli teden so doživeli več porazov, najbolj občutna pri Stornbergu in Magersfonteinu. Gotovo so iz-gubili Angleži le v teh bitkah kakih 4000 mož, in angleška generala Methuen in Gatacre ne vesta, kaj početi; pomikata se polagoma proti jugu. Armada generala Bullerja pa je bila odbita od Burov, ko je 14. t. m. si ho-tela priboriti prehod čez Tugelo. Buller je izgubil 11 topov in veliko število vojakov. Junaški Buri se dobro držé, ali kakor vse kaže, vojne le še ne bo konec, kajti Angleži si hočejo na vsak način priboriti južno-afriške zlate rude. Ker je Buller imel smolo, odstavili so ga od vrhovnega poveljništva, koje so poverili sedaj maršalu Robertsu. Po-štenejši Angleži so začeli uvidevati, da jih Bog kaznuje zaradi njihovih grehov, posebno zaradi njihove grabežljivosti in ošabnosti. Poslanec Smith piše v časniku «Times»: «Mi kot narod smo pozabili, da je Bog. Naše narodno življenje je bilo v zadnjih letih na-polnjeno z domišljavostjo in prevzetnostjo.»

Državni zbor.

Ministerstvo umira.

Najbrž je že mrtvo, ko pridejo v Vaše roke te vrste. Grof Clary je mislil, da pridobi Čehe, ako jim vzame kos kruha, ki so ga dobili od poprejšnjih vlad, če jim le obeta, da se bo predložil nov jezikovni zakon. A zmotil se je. Čehi zabranjujejo vsako posvetovanje o tako imenovanih državnih potrebščinah s tem, da imajo dolge govore, ki trajajo po več ur. — Pravijo, da sestavi železnični minister Wittek novo vlado. Ta bo domu poslala državne poslance, potem pa s pomočjo znanega § 14. vredila državni proračun in pogodbo z Ogrsko.

Jezikovni zakon.

V seji 16. dec. je predložil dr. Gregorec s tovariši načrt zakona za vredbo jezikovnih razmer v Avstriji. O zadnjih Binkoštih so nemške stranke razglasile svoj jezikovni načrt, vsled kterega se ima vse ponemčiti, kar je v Avstriji še slovanskega. Modri politiki so želeli, naj desnica izdela in objavi nasproti temu levičarskemu programu načrt pravičnega jezikovnega zakona za celo Avstrijo. Čehi bi bili k temu pripravljeni; a ustavljali so se Poljaki, ki ne marajo Rusinom v Galiciji pripoznati jezikovne ravnopravnosti. Tako je stvar zaspala. Ko bi bila desnica vsaj takrat storila svojo dolžnost in sklenila tak zakon, najbrž ne bi imeli v Avstriji takih zmešnjav, kakoršne vladajo zdaj. Zato je »krščanska slovanska narodna zveza« sedaj, ko ni navezana na povelje Poljakov, sklenila, da se vložijo dr. Gregorčev jezikovni zakon. Žal, da ga niso podpisali Hrvati iz Dalmacije.

Slovensko uradovanje na Spodnjem Štajerskem.

Mnogo občin je prosilo že večkrat, naj se po cesarskih uradnih uraduje s Slovenci v slovenskem jeziku. Ker se na te prošnje nič ne porajta, je poslanec Žičkar v seji 16. decembra vložil interpelacijo v tem smislu na skupno ministerstvo.

Veljava krajcarjev in polkrajcarjev.

S 1. januarjem 1900 ima prenehati veljava krajcarjev in polkrajcarjev. Tako je 9. decembra t. l. obvestilo trgovinsko ministerstvo vse pošne in brzojavne urade. Nahaja se pa med ljudstvom še mnogo, mnogo tega drobiža. Radi tega je poslanec Žičkar v seji 16. decembra predložil interpelacijo na finančnega ministra, naj obrok za zamenjavo tega drobiža podaljša za daljnih 6 mesecev. Kajti, če se po novem letu ti denarji več ne sprejemljejo, bodo najrevnejše vrste ljudstva najhujše prizadete.

Sprava.

Sobana, v kateri je oni dan zboroval proračunski odsek avstrijske delegacije, je poleg sobane, v kateri zboruje odsek za pogodbo (ali spravo) z Ogrji. Le vrata ločijo sobani drugo od druge. V tem pogodbinem odseku so pa provzročili Čehi velik ropot in nemir, tako, da so v sosednji sobani morali za trenotek prenehati s posvetovanjem. Vpraša torej član delegacije: »Kaj pa imajo tam?« Drugi član odgovori: »Spravo«.

Kako pa delajo Čehi občtrukcijo?

V ponedeljek 18. decembra ob 10. uri predpoldne se začne seja pogodbinnega odseka. Kot govornik je bil na vrsti česki poslanec Kulp. Do poldvanajste ure so se posvetovali, ali bi dali natisniti zapisnik zadnje seje tega odseka. Ob pol 12. uri začne govoriti Kulp, ki je že dan poprej napovedal, da bo govoril 7 ur. Začel je blizu tako-le: »Preden govorim o pogodbi sami, moram vendar omeniti, kaj se je vse godilo v zadnji naši seji.« Med drugim pripoveduje, da se je v tej seji porogljivo smejal Čehom nemški žid Auspic. Hitro pokliče nek poslanec Auspica, da pride Kulpa poslušat. Ko se Auspic vsede zraven Kulpa, ponavlja le-ta: »Auspic se je torej porogljivo smejal Čehom. To pa ni lepo. Kajti

Avspic se ima zahvaliti za svoje veliko bogastvo Čehom, med katerimi ima svoje tovarne. Sicer pa ima Avspic navado, da se večkrat Čehom posmehuje. Že lani 18. oktobra 1898 se je tudi Čehom posmehoval, kakor kaže stenografični zapisnik.« Zdaj pokaže Kulp dotični zapisnik. Govoril je Kulp do 1. popol. Nato se seja pretrga. Ob 3. uri se je zopet seja začela. Kulp je govoril do 8. ure zvečer ter pričakoval, da se seja pretrga za eno uro in se potem nadaljuje; kajti pripravljen je bil, govoriti do polnoči. Toda sklenilo se je, da sploh seja za ta večer preneha. Predsednik Bilinski reče ob koncu: »Najbrž se pred prazniki več k seji ne snidemo. Če se torej v tem letu več ne vidimo, želim gospodom vesele božične praznike.«

Ali še je večina — desnica skupaj?

Čehi so s svojo občtrukcijo dosegli, da se zadnji čas oni odsek desničarskih voditeljev, ki je vodil do zdaj vse razprave, več ne shaja. Kajti naravnost se vendar ne odobrava postopanje Čehov, dasiravno so tudi Poljaki in drugi Slovani nasprotni sedajšnji vladi. A ne Poljaki, še manje Slovenci in Hrvati, tudi ne katoliška ljudska stranka niso radi češkega postopanja Čehom sovražni; ne! Vsi razumevajo, da Čehi drugače postopati ne morejo. Vse desničarske stranke spoznajo, da je to počenjanje Čehov zakrivila sedajšnja vlada. V tem smislu so napravili tudi Poljaki 17. decembra nek sklep. Radi tega sklepa se močno jezijo nemški liberalci, ki so se že zanašali na svoje nove zaveznike — Poljake.

Izjava vlade.

14. decembra je naznanil grof Clary v proračunskem odseku, da vlada ni sovražna Čehom. Rekel je, da je bilo treba odpraviti jezikovne naredbe, da se zamorejo pričeti spravna pogajanja. Naj Čehi ne zabranijo, da se državne potrebe dovolijo, ker bi to vtegnilo imeti slabe posledice.

V proračunskem odseku je 14. decembra razjasnil poslanec dr. Krek vzroke, radi kterih Slovenci ne moremo biti zadovoljni z vlado.

Moravski izgredi.

V seji 16. decembra je poslanec dr. Žaček poročal o vseh posvetovanjih preiskovalnega odseka za izgrede na Moravskem. Prišel je do sklepa, naj se vsi, ki so bili vsled teh izgredov kaznovani, pomilostijo; a njihove vdove in sirote naj se podpirajo z državnimi sredstvi. Pravosodni minister je obljubil v imenu vlade, da bo rada storila v ta namen, kar ji bo mogoče.

Plače državnih uslužbencev.

Vlada je letos sama na podlagi § 14. odločila, da se naj začasno do novega leta zboljšajo plače državnim uslužbencem. Državni zbor se je s to rečjo pečal že pogostoma, a ker je vselej večina sklenila, take plače, ktere so se dozevale vladi previsoke, se ni postava potrdila. Tudi zadnje soboto se je isto zgodilo. Najbrž zavrže gospodska zbornica ta državnozbornski sklep in postava pride še enkrat v posvetovanje pred državni zbor.

Mitnina odpravljena.

S 1. januarjem 1901 se ima odpraviti davek, ki se je plačeval na državnih cestah, če si se vozil skozi mitnice. Tako je sklenil soglasno državni zbor 16. decembra. Poročal je o tej zadevi česki poslanec Janda. K besedi se je zglasil tudi koroški poslanec Ghon, ki je hvalo pel vladi, da je tak predlog stavila zbornica. A grozno je Ghona osmešil poročevalec Janda, rekoč: »Poslanec Ghon se je hudo zmotil; svoje hvale ni poslal na pravi naslov. Saj ni sedajšnja vlada tega predlagala. To je predlagal poslanec Götz. Ko smo vladinega zastopnika vprašali v odseku, kaj vlada poreče k našemu načrtu, še odgovora nismo dobili, da ne vemo, bode-li vlada to postavilo predložila v potrjenje cesarju ali ne.« — Tudi pogodba o voznini po železnicah in postava za napravo zemljiških knjig na Predarlskem se je sprejela v isti seji.

Cerkvene zadeve.

Novi oltar sv. Jožefa v Studencih.

Sv. oče Jakob je ljubil sina Jožefa čez vse svoje sinove ter mu je dal napraviti pisano suktnjo. — Ravno tako je tudi sveti Jožef, rednik Jezusov, nebeškemu Očetu najbolj priljubljen izmed vseh svetnikov, zato pa je dobil pisano suktnjo, namreč prekrasen novi oltar v prijazni misijonski cerkvi v Studencih nad Mariborom. Take misli so me obhajale, ko sem ogledoval krasoto in umetnost novega oltarja, ki je bil 26. novembra blagoslovljen. V naši škofiji je res mnogo lepih kamenitih in lesenih oltarjev, pa novi veliki oltar sv. Jožefa je tako veličasten, da sem strmel in se začudil ter osupnjen sam pri sebi dejal: kaj takšnega pa še nisi videl. Prejšnja leta sem se večkrat sprehajal k sv. Jožefu in mislil sem vedno, ta starodavni oltar pač ne sodi več v hišo božjo. Na stari, črvivi, zakajeni pečnici stali so kipi angelov in svetnikov tako zverženi, da me je sililo v smeh, ali pa me je grabila tiha jeza, ker še zbrano moliti nisem mogel.

Sedaj pa se povzdiguje na istem prostoru 9 metrov visoka stavba, kakor da bi jo bile čebelice iz belega voska sezidale.

Kdor še ni videl novega oltarja, naj si ga vendar ogleda in gotovo mi bo pritrdil in osupel vskliknil: »Tako krasnega oltarja še pač nisem videl!«

Tabernakelj se zunaj lesketa v samem zlatu, znotraj pa je okrašen s svilo in zlatim vezilom. Na vsaki strani je umetno izrezljana podoba in sicer poroka sv. Jožefa in sv. družina v delavnici. Vsi kipi angelov in svetnikov so dostojni in živi. Čarobno lepi kip sv. Jožefa z božjim detetom v naročju vzpodbuja zaupanje v vsakterem krščanskem srcu. Delavci imajo v njem najlepši zgled in patrona svojega. Mili kip sv. Ane, tašče sv. Jožefa, vabi k sebi matere, naj bi jej razodevale rane svojega materinega srca in izročevale svoje otročiče v varstvo sv. Jožefa, kakor je sv. Ana izročila njegovi skrbi svojo sveto hčerko Marijo. Nebeško lepi kip svete Terezije vabi device, naj bi po njenem zgledu goreče častile sv. Jožefa in pričakovale vse od njegove mogočne priprošnje. Angeli, ki so nekaj stregli sv. Jožefu, so tako lepo narejeni, da otročiči s prstom kažejo na nje in se spominjajo svojih sv. angelov varuhov.

Ogledovalci oltarja si radovedno šepetajo na uho, kdo li je izvršil to krasno in umetno delo? Načrt je napravil arhitekt gsp. Janez Pascher, mizarsko delo je dovršeno izdelal g. Janez Rossmann, ves oltar je pozlatil in okrasil nedosegljivi mojster g. V. Sirach. — Kipe sv. Ane, sv. Terezije in angelov pa je izrezljal g. Peter Neuböck. Vsi ti mojstri stanujejo v Gracu. Pa tudi domačini so se odlikovali. Kamenito mizo za svečnike in stranske dolbline je napravil spretni kamnosek mariborski, g. Karol Kocijančič, od katerega je tudi lepa marmorna obhajilna miza. Podoba sv. Jožefa je že prej napravil znani kipar Kurnik v Radoljici na Kranjskem. — Svečnike je napravil gsp. Kager v Mariboru. Najbolj ugaja oltar zategadelj, ker ni le vsako posamezno delo umetno, temveč se ujema tudi v svoji skupnosti. To umetniško delo hvali mojstre, ki so si postavili neizbrisljiv spomin, in se priporočajo vsakemu prijatelju umetnosti.

Pohvale in zahvale vredni pa so tudi vsi častilci in častilke sv. Jožefa, ki so to umetno delo podpirali s svojo radodarnostjo. Sv. Jožef bo jim gotovo tu in tam plačnik.

Dopisi.

Iz Marnberga. (Delavsko podporno društvo) je imelo pretečeno nedeljo svoje zborovanje. Dasi je bila zaradi velikega snega slaba pot, vendar je prišlo lepo število delavcev in kmetov k zborovanju od blizu in

od daleč. Iz tega se razvidi navdušenje tukajšnjega delavskega prebivalstva za društveno delovanje in izobrazbo.

Gosp. predsednik Brus otvori zborovanje in predstavi zborovalcem g. J. Rebeka, načelnika celjskega delavskega društva. Gospod Rebek nastopi kot prvi poročevalec in govori o rešitvi socialnega vprašanja. Med mnogimi krasnimi nauki povdarja potrebo izobrazbe delavcev in kmetovalcev. Ko bi ti stanovi imeli več izobrazbe, gotovo bi se zavedali svojih pravic bolje, kakor se je to dosedaj godilo. Dosedaj vlada povsod le tisti, ki ima veliko denarja, posestnik velikih podjetij in tovarn. Delavec pa, ki množi kapital, kmet, ki vzdržuje državo, nimata še dostikrat, potrebnega živeža. Na 50 veleposestnikov pride več poslancev, kakor na tisoče in tisoče ubožnejših kmetov in delavcev. Dokler je delavec tiho dejal, ni nič dosegel; ko se je bolj izobrazil in zahteval večjih pravic, se mu je že nekaj dalo. Dokaz je peta kurija, kjer se je delavcem vsaj nekaj zastopnikov dalo za državni zbor. Pa to je le mala drobtinica. Pri večji izobrazbi bodo delavski stanovi vsi postali prepričani, da jim je treba splošne volilne pravice.

Delavci imajo še vse premalo varstva proti zatiranju in izkoriščanju. Dokler je delavec močen, ga še koj radi imajo, pa za stare dni si naj sam skrbi, ako more. Vsaj je večinoma tedenska in mesečna plača komaj le tolika, da se z veliko silo od dne do dne preživi. Na stran nima kaj djati. Zato pride na stare dni, kakor med staro šaro. Z združenimi močmi se bo doseglo, da se polagoma zboljšajo dosedanje žalostne razmere delavcev in kmetov. Zato mora vsakdo iskati v društvu zaslombe, da se osamljen ne pogubi sebi in drugim v škodo. Društvo pa z velikansko silo napreduje, podučuje, širi omiko in nam pomaga, da se zavedamo svojih pravic. Zato le vrlo z družinimi močmi naprej in zmaga bo naša!

Potem spregovori g. poslovodja Zavžitnega društva Ignac Krek o narodni vzgoji mladine doma in v šoli. Z vsjo odločnostjo povdarja, da more šola le tam doseči kakih uspehov, kjer se naslanja na dobro vzgojo v domači hiši. V marnberškem okraju pa je vzgoja pri večini doma slovenska, v šoli pa posiloma nemška. Zato mladina zaostaja v napredku, ker se slovenski mladini ne privoščijo poduk v materinščini. Tako šolo obiskavati, pa prazno slamo mlatiti, to je za slovensko mladino enak dobiček. Tako daleč že gre zagrizenost in zatiranje obmejnih Slovencev, da se niti mladini še krščanski nauk ne privoščijo v maternem jeziku. Vsaj se preti, da se bodo na marnberški šoli vsem slovenskim otrokom njih slovenski katekizmi siloma odvzeli.

In vendar smo vsi prepričani, da je kaj takega ne le nespametno, ampak za vzgojo naravnost pogubljivo. Kmetje in delavci se ne bodo mogli tako dolgo po potrebi izobraziti, dokler njih otroci ne bodo imeli vzgoje na isti podlagi milega maternega jezika, ki ga je začela učiti njih mati v nežni mladosti!

Nato je bil voljen nov tajnik gosp. Ivan Schauz mesto dosedanjega g. Steinbergerja. Ta se je namreč vrlo potegoval za pravice delavcev mutskih fužin in je bil zaradi tega odpuščen. Gosp. Steinbergerju je društvo v sili pomagalo, on ima zopet službo. Delavsko društvo pa ne bo nehalo se potegovati za koristi in pravice delavcev in kmetov. Kakor do sedaj bode podpiralo bolnike, bo delavcem prišlo v raznih stiskah na pomoč in bo branilo delavce proti oderuštvi in stiskanju delodajalcev. Letos je delavstvo dobilo svojo organizacijo, z novim letom pa bo še z večjo močjo nastopilo in si s krščanskim socializmom zgradilo boljšo bodočnost. Neustrašenost največ velja, bojazljivcev pa figo ima.

Iz Jarenine. (Südmark.) Kakor je je znano, se je v nedeljo, dne 3. dec. pri nas ustanovila podružnica prusaške »Südmarke«. Shod je sklical pesniški Fluher.

Vršil se je v gostilni Štefličevi. Prišli so domači Posilinemci, nekaj sosedov in gostov iz Maribora, Cmureka in Spielfelda. Dr. Sueti iz Gradca je tem »Nemcem« razložil namen in pomen »Südmarke«. Predsednik podružnice je postal kovač Eisenhut, zapisnikar polički župan Reininger, denar pa okrog »fehta« znani volilski priganjač (agitator) Al. Gornik. Deželni uradnik dr. Šmid iz Maribora in dr. Krautgasser iz Cmureka sta ginjenega srca pozdravljala novopečene jareninske Nemce, predsednik Eisenhut pa je še imel nazadnje celo nagovor in je zbrane potrjal v novi nemški veri südmarkovski, končal je s »Heil Südmark!«. Pri tem zborovanju se je tudi odlikoval pesniški župan Gornik. »Rekel je: »Nemški se moramo učiti, če ne bomo znali nemščine, nas še bodo tudi v bodoče vedno goljufali!« Kdo neki? Nemci seveda! Potemtakem so Nemci, ki prihajajo med nas, sami goljufi. Nemci torej tudi goljufi?! No, Gornik pa jo zna; ta še bo enkrat za poslanca! Mi pa mislimo, da še je vsak rojen Nемеc, ki še ima saj nekoliko vere, stokrat boljši, kakor naši odpadniki, ki niso ne tič ne miš. Slovenci nočejo biti, Nemci pa ne morejo biti. Slovensko ime, slovenski obraz, zraven pa taka nemščina, da človeku hudo postane, če jo sliši govoriti: taki ljudje pa potem pravijo: Jaz sem Nемеc! Kdo se ne smeji? Ko so lani obhajali pesniški Nemci zmago pri Fluherju, je bil zraven tudi pošten Nемеc, katerega je bilo sram nemške družbe, kakoršna je bila zbrana pri Fluherju, kajti pozneje je sam izjavil nekemu Slovincu: »Tje nikdar več ne grem volit; sram me je bilo, ko sem moral biti med ljudmi, ki so hoteli veljati za Nemce, pa še niti niso znali nemški!«

Naši Südmarkovci so se mislili ta dan obnašati, kakor da bi bili kje na Nemškem. Streljati so mislili, potem pa rogoviliti po Jarenini, da bi pokazali svojo nemško oliko. Pa jareninski Slovenci te olike nismo bili željni, zato je naš vrli, mnogozaslužni župan Ign. Zupanič, oskrbel ta dan Südmarkovcem 5 žandarjev in c. kr. komisarja, da bi jih ti učili reda in poštenega obnašanja. Pred ostro sabljico pa imajo tudi Posilinemci »rešpekt«. Sicer jim žandarji prav nič niso bili po godu, pa kaj se hoče. Spoznati so morali, kako nesramno lažejo, ako pišejo v »Tagespost«, da je Jarenina še dandanes nemška in da se je polno »nemških« kmetov udeležilo njihovega zborovanja. Vsa čast in zahvala našemu narodnemu županu, ki je s svojo odločno odredbo pomiril splošno razburjenost tukajšnjega slovenskega ljudstva ter v dejanju pokazal, kako ljubi svoj narod in skrbi za čast in poštenje slovenske Jarenine!

»Südmarka« nam je Slovincem pokazala, kakšne prijatelje imamo v Jarenini. Gostilničar Šteflič je z veseljem dal prostore za zborovanje in pristopil kot ud, ravno tako trgovec Koprivnik in kovač Eisenhut. Dobro! Nobena božja, ne cerkvena zapoved nam jareninskim Slovincem ne veleva, da bi mi morali s svojim težko prisluženim denarjem rediti in podpirati v svoji sredini ljudi, ki nam v verskem oziru ne dajejo spodbude, in ki so v narodnem oziru naši najhujši nasprotniki, kar so pokazali ob času volitev in sedaj. Ti ljudje so največji nevaležneži: naš denar in našo podporo prijazno in z veseljem vsprejemajo, na drugi strani pa se iz nas norčujejo in nas zaničujejo. Bog nas pač ni vstvaril za to, da bi nasprotnikom cerkve in naroda našega pomagali do blagostanja. Trgovec in gostilničar Cvilak je ob času letošnjih volitev neustrašeno volil z nami Slovenci, on je naš mož in tudi zasluži našo podporo. Njega se v bodoče oklepajmo vsi Slovenci! Kdor je proti nam, ni vreden, da bi prejemal denar iz naših rok.

Kaj pa je »Südmark«? To je društvo za Nemce, katerega pglavitni namen je naperjen proti Slovincem. S svojim denarjem hočejo Südmarkovci ob jezikovnih mejah pokupiti slovenska posestva in na nje naseljevati Nemce, hočejo med Slovenci podpirati odpadnike in širiri zaničevanja vredno

nemškutarijo. Slovenec, ki svoj narod taji in zaničuje, se kmalu tudi vere sramuje: tako postane nemškutar, in takih bi rada »Südmark« imela mnogo med Slovenci. Ona bi rada ponemčila naše lepe slovenske kraje, da bi tem prej izginili Slovenci. In k takemu društvu, ki je največji nasprotnik Slovencev v narodnem in gospodarskem oziru, naj bi celo pristopali rojeni Slovenci?! Kolika nemumnost!

Če hočejo Nemci sploh koga podpirati, mu kaj pomagati, naj pomagajo pred vsem nemškim kmetom. Na tisoče jih je samo na Štajarskem, ki so pomoči silno potrebni, a so pozabljeni. Tam bodo storili kaj dobrega in si zaslužili hvaležnost ljudij. Toda naši liberalni Nemci svojih lastnih bratov nočejo poznati.

»Südmark« pa je tudi društvo nasprotno sv. veri. Kdo pa ga je ustanovil? Samo liberalni Nemci v Gradcu, katerim je vera deveta briga, kateri bi sami radi, da bi poštene nemški katoličani postali luterani. Poštene katoliški Nemci se sami ogibljejo tega liberalnega društva. In kjerkoli se med Slovenci ustanovi kaka podružnica, mislite li, da pristopijo k »Südmarki« najbolj goreči kristjani? Nikjer! »Südmark« združuje povsod le ljudi, ki se ne brigajo mnogo za cerkev; jasna priča tega je podružnica v Jarenini. Če nekateri Jareninčani mislijo, da so prvi jareninski »Südmarkovci«, Eisenhut, Reininger, Gornik in tovariši pravi voditelji k časnemu večni sreči, tedaj pa le za njimi! Samo da da ne bo kje kesanje prepozno.

Sedaj je gotovo vsakemu jasno, kaj je »Südmark.« Morda še od tega kaj »profitira« kasir Al. Gornik. Nedavno je prišel k neki vdovi, da bi tudi ona pristopila k »Südmarki.« Ko ga je vprašala, kaj je »Südmark«, sam ni vedel povedati, kakaj je. In ta človek vabi ubogim ljudem v Jarenini, pa tudi pri Sv. Marjeti in drugod goldinarčke iz žepa, pa še ne vé, za kaj! Pokazite mu vrata, kadar pride!

Jareninski Slovenci imamo, hvala Bogu, poštena društva: bralno društvo, politično društvo, hranilnico in posojilnico in kmetijsko zadrugo, ki lepo skrbé za naš časn blagor, pa nam pomagajo tudi pri doseganju večnega našega cilja, ker so vsa ustanovljena na verski podlagi. Teh se držimo vsi in in oklepajmo se jih v bodoče še trdneje: to bo najboljši odgovor na »Südmarko«! Ostanimo tudi v bodoče, kar smo bili doslej: pošteni katoliški Slovenci!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Vesele božične praznike) želimo vsem prijateljem našega lista! Prosimo jih, naj delajo na to, da se naš list vedno bolj razširja med vrlim slovenskim ljudstvom!

(Naše božično darilo naročnikom.) Naročnikom našega lista prinašamo veselo vest, da bo z novim letom letoletna naročnina na naš list znašala le 4 krone ali 2 gld. Toda ako se dosedanje število naročnikov ne poviša, imelo bo naše tiskovno društvo veliko denarno izgubo. Zato pa, častiti naročniki, ako želite, da ostane naročnina za zmeraj tako majhna, širite naš list in pridobivajte nam novih naročnikov. Mi za Vas, Vi za nas! — Upravništvo »Slov. Gospodarja« uljudno prosi, da p. n. naročniki poravnajo zaostalo naročnino. Da se nikomur list ne ustavi in da se še lahko porablja poslana poštna nakaznica, ki imajo veljavo le do novega leta, prosimo, da se vpošlje denar do novega leta.

(K novemu letu v premislek.) Prijatelj nam piše: Ko so bile odstranjene na Češkem jezikovne odredbe, razdelilo se je med češkim ljudstvom brezštevila listkov z besedami: »Pravica je umrla«. In to je bilo dovolj, da se je vzdrnil ves češki narod k odločnemu odporu, da pridobi postavno zajamčene narodne pravice. Ta dogodek sem

večkrat premišljeval ter se vprašal: «Bili pri nas na Slovenskem tudi zadostoval, ako bi ob kaki priložnosti poslali te drobne listke med svojce?» In odgovor se je glasil: «Ne». Zakaj, naše ljudstvo še je po mnogih krajih premalo probujeno. Temu zamore pomagati le pridno čitanje dobrih časnikov. Nobena kmečka hiša na Slovenskem bi ne smela biti brez časnika. Slovenci, Slovenke! Bodi torej naša sveta dolžnost, pridobiti vsak izmed nas vsaj jednega naročnika za «Slov. Gospodarja», vsaj enega novega uda mohorski družbi. To bodi naš poslednji narodni čin koncem tega stoletja in naše prvo narodno delo začetkom novega stoletja. Skrbimo in delujmo tudi na to, da se vpišejo vsi naši slovenski prijatelji, znanci in sorodniki pri ljudskem štetju kot Slovence!

Brinov Nace.

(Nemški uradniki po Slovenskem.) Kakšne uradnike imenuje justični minister Kindinger za slovenske kraje, o tem govori «Slov. Narod» od dne 15. decembra tako-le: «Iz nas Slovencev pa se je Kindinger naravnost norčeval. Na važno mesto predsedstva celjskega okrožnega sodišča je poklical — in sicer kakor je sam priznal v ta namen, da je očitno briskiral slovenske državne poslance — znanega prijatelja starih dam; sodnikom v Velikovcu pa je imenoval znanega prijatelja mladih deklic.» Naši čitatelji vedo, da se piše novoimenovani predsednik celjskega okrožnega sodišča Wurmser. Predsednik okrožnega sodišča prijatelj starih dam!

(Sramota za Maribor !) Zakaj je imenoval naš mestni zbor eno ulico tudi po Bismarku? Kake zasluge ima Bismark za Maribor? Nobenih! Kake zasluge za Štajarsko? Nobenih! In kake zasluge za Avstrijo in njenege vladarja? Nobenih! Pač pa ima na vesti preštevilno pregreh nasproti Avstriji in našemu cesarju! Ona vojska leta 1866 je bila zlo delo Bismarkovo. Sploh je Bismark celo svoje življenje delal na to, da poniža Avstrijo, da jo kot pokrajino spravi pod nemško cesarstvo in da našega cesarja stori navadnim nemškim zveznim knezom. Ali so morda zaraditega imenovali naši mestni očetje ulico po Bismarku? Ako so zaraditega, potem je njihovo delo nečuvno in oni so godni, da se ž njimi napolnijo občinske ječe. Morda pa so zaradi tega počastili Bismarka, ker je združil nemško cesarstvo? Toda kaj to briga naše avstrijske državljane? Zakaj se navdušujejo za nemške razmere in za nemško politiko? Ali hočejo s tem dokazati, da koprni po nemškem vladarstvu, ali hočejo dokazati, da so Prusaki? Ako so hoteli kaj takega namigniti, so istotako pred očmi vsakega Avstrijca zaničevanja in najstrožje obsodbe vredni. Pametnega in poštenega vzroka za imenovanje ulice po Bismarku ni in zato je in ostane Bismarkova ulica sramota za Maribor.

(Uboge ptičice.) Debel sneg je zapadel v največjo radost otrok, ki ga z veseljem pozdravljajo ter se kaj radi tudi ž njim poigravajo. S tem pa je nastopila za naše drobne tičke huda doba gladi in pomanjkanja. Sinice, ščinkovci, meniške, kosi in druge ptice pevke stradajo in poginjajo večinoma, ako jim človek ne pride na pomoč. Prosimo vse prijatelje sadnega drevja, naj hranijo uboge pevčice bodisi na kaki deski pod drevsom bodisi kje na odprtem oknu. Drob-tinice, kuhan in zdrobljen krompir, različno semenje solnčnic in tikev ali buč bodo tem lačnim revčkom sosebno dobro došli. Naj bi ne bila nobena slovenska hiša, kjer bi slehern dan ne dobivale tudi tičke svojega kosilca. Spomladi nas bodo zopet razveseljevale in sadna drevesa snažila gosenic in drugih škodljivcev.

(Zmaga Slovencev ob meji.) Dne 11. dec. so bile občinske volitve v Selnici ob Muri, pri katerih smo Slovenci slavno zmagali. Izvoljeni so v III. razredu: J. Kermavec, J. Danko, J. Brus, Karol Kebrič; v II. razr.: A. Reisman, Simon Schmid, Jurij Žebot, A. Schönwetter; v I. razr.: J. Golob, J. Hercok,

P. Hercok, F. Ul. Od teh sta le dva po rodu Nemca. Zmaga naša je silno razveselila vse selniške Slovence. Neumevno pa nam je, kako so se nekateri zvoditi pustili po šentifjskem Repnikovem agitatorju B. Saj je tudi med nami dovolj zanesljivih ljudi, ki bi jih bili lahko volili. Znani nam Winkler si niti na volišče ni upal svest ž svojega propada. Matijče G. pa je bil tako žalosten in pobit, kakor da bi bil na Bismarkovem pogrebu. Živeli vrli neustrašni branitelji meje, selniški Slovenci!

(Razglas.) C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru, kot davčna oblast I. stopinje razglašja na podlagi zak. od dne 25. oktobra 1896 drž. zak. štev. 220, da so spiski o uvrstitvi osebnemu davku zavezanih oseb v tri volilne razrede po navzdolni vrsti njihovega letnega osebnega davka za povračilne volitve koncem leta 1899 izžrebanih udov in njih namestnikov cenilne komisije za cenilni okraj Maribor mesto in Maribor dežela od 18. decembra 1899 v ogled razgrnjeni. Legitimovanim, osebnemu davku podvrženim je vpogled v razgrnjene volilne imenike med uradnimi urami (dop. 8.—12., pop. 2.—6.) v davčni pisarnici c. kr. okrajno glavarstvo I. nadstropje dovoljen. Pritožbe proti nepravilno uvrstitvi pritožnikov v volilni razred se morajo v osmih dnevih računši od 18. decembra 1899 pri c. kr. okrajnemu glavarstvu koleka prosto vložiti, vendar niso nadaljevanju uradovanja posebno glede vršitve veljavnih volitev na poti. — C. kr. namestnijski svetnik: Kan-kowsky.

(Tat v cerkvi zasačen.) V farni cerkvi v Celju zasačili so v nedeljo 10. t. m. pri jutranji maši človeka, ki je vkradel neki ženski iz žepa precejšnjo svoto denarja. — Ko so tatinsko grdobo iztirali iz cerkve na prosto, posrečilo se mu je, v jutranjem mraku uiti. Govori se, da je iz mesta.

(Zahvala.) Naša šolska mladina, katere ni majhno število, ima v farno cerkev sv. Lovrenca v Pušcavi precej daljno pot. Vsakokrat, kadar se spremlja tja, da opravi Sv. spoved in sprejme sv. obhajilo, njo preč. gosp. kateket Jernej Štabuc pogosti iz lastnega žepa s krepko južino. Za ta velikodušni čin se blagemu prijatelju mladine srčno zahvaljujeta in njej za naprej naklonjenost imenovanega dobro-srčnega gospoda izprosita, — Jakob Urbanc, predsednik kr. š. sveta in župan. Feliks Majcen, nadučitelj. — Lehn, 8. grudnia 1899.

(K poročilu o učiteljskem shodu) v Mariboru smo dobili sledeči popravek: V dopisu o učit. shodu se nahaja neka pomota. Tam čitamo: »Gospod Tomažič (Tinjski) je povedal, da je svoj spis poslal »Slov. Gospodarju, ker ga učit. list »Popotnik« ni hotel sprejeti.« — Gospod dopisnik me tu ni prav razumel. Jaz sem v svojem odgovoru na napad gosp. Gradišnika le rekel: »Kam pa bi naj bil poslal svoj dopis, ki pojasnuje škodljivost načel, koje je gosp. Horvatek v svojem govoru pri učiteljskem shodu v Ptujju vroče priporočal, če ne katoliško uredovanemu listu »Slov. Gospodarju«. Učiteljski listi, ki so vsi na strani jungovcev, bi onega dopisa ne bili sprejeli, kakor tudi »Popotnik« pozneje enkrat ni dal prostora članku, v katerem sem zopet zagovarjal versko-nravno vzgojo.« — Resnici na ljubo torej odločno rečem, da svojega spisa: »V obrambo krščansko mislečih slovensko-štajerskih učiteljev«, priobčenega v 38. štev. »Slov. Gospodarja«, nisem poprej »Popotniku« ponudil, temveč sem ga koj »Slov. Gospodarju« poslal. — Moja opazka proti »Popotniku« zadevala je neki drugi dopis, katerega sem v nevolji, da ga »Popotnik« ni koj v prvi številki priobčil, potem pro forma sam umaknil. J. Tomažič.

(Sv. Ilj v Slov. gor.) Gosp. Karola Sorko ni več med nami, zanesli smo ne-utrudnega moža pretekli petek k zadnjemu počitku. Pogreb je bil v kljub zelo slabemu vremenu veličasten. Pa kaj to v primeri s častjo, ki jo zasluži ta mož! Koga je naša fara zgubila, videlo se je pač v natlačeni cerkvi, kjer je veliko in malo ob krsti umr-

lega ihtelo. Šel je od nas najplemenitejši človek, najskrbnejši oče, najboljši soprog, vzoren učitelj in najdelavnejši rodoljub, skratka cel mož, ki nas je zvesto vodil, nam ljubezni polno svetoval, za nas najtežja bremena nosil jedno manje 30 let. — Tam pod križem spiš, ki te je peza skrbi za nas podrla, zdaj večno spanje; mi pa, ki še po tej solzni dolini hodimo, nočemo nehati, biti ti z molitvijo hvaležni, dokler tudi nas ne zasuje lopata. Sveti ti večna luč!

(Celjski dr. Riebl obsojen.) Zaradi obrekovanja in žaljenja slovenskega zdravnika dr. A. Praunseis-a in dr. je obsodilo sodišče v Celju dr. Riebela na 200 gld. globe oziroma eden mesec zopora.

(Umrli) je dne 18. dec. v Varaždinu tamošnji odvetnik gsp. Fran Erhartič, rojen v Loperčicah pod Humom okraj Ormož. Zadel ga je mrtvoud v 57 letu njegove starosti.

(Mučeniška knjiga.) Hribarjev »Narodni koledar,« kojega prvo izdajo si je pridržal celjski državni pravdnik, je izšel v drugi izdaji. Zanimiva in krasna knjiga! Elegantno vezan iztis stane 1 gld., broširan pa le 70 kr.

(«Zveza») slovenskih posojilnic v Celju je izdala ravnokar letopis za l. 1898. Sestavil nadzornik g. Fr. Jošt. Jako poučljiv je posebno zaključek, kojega naj prijatelji posojilništva ne pregledajo. V novem letu prinesemo iz strokovnjaškega peresa nekaj besed o »Zvezi« in letopisu.

(Iz Celja.) Vseučiliščenik Scheligo, ki se je povodom češkega obiska odlikoval v metanju kamenja na Slovence in ki je pri g. dr. Dečku hotel odnesti napisno tablo, je bil 15. t. m. obsojen na šesttedenski zapor. Komi Karl Bračić je pomagal pobijati pri kapelaniji okna in je dobil za to 1 teden luknje. Vseučiliščenik Donau je napadel takrat dr. Dečka in dobil za to 1 teden luknje. Nemška omika.

(Nov list.) Z novim letom začne izhajati v Ljubljani nov list »Narodni Gospodar.« Bode strogo strokovni list.

(«Südsteierische Pošte») včerajšna št. je bila konfiscirana zaradi članka o Frišauf-ovi zadevi in dopisa iz Sav. dol. o napadu na Gostinčarja.

(«Dom in svet») Edini slovenski ilustrovani list za leposlovje, umetnost in znanost. Slovenske rodovine, vrzite enake nemške časnike ven in naročite si »Dom in svet.« Izhaja v Ljubljani ter stane za celo leto le gld. 4.20.

(Slovenski trgovci.) Slovenski in nemški listi poročajo, da so se naši slovenski trgovci zvezali z nemškimi v obrambo proti konsumnim društvom. Naša slovenska stranka na Štajerskem bide boj proti nemškim trgovcem, naši slovenski trgovci pa sklepajo zveze ž njimi. Zopet jedna zmešnjava več!

Iz drugih krajev.

(Brez dela.) Pod tem naslovom porokuje »Budapesti Hirlap« strašen gospodarski polom v Budimpešti tekom te zime. Že sedaj je 20.000 delavcev, zlasti zidarjev in obrtnikov stavbinske stroke, brez dela in jela. Niti občina, niti država ne zida sedaj ničesar. Že začete stavbe zasebnikov bodo kmalu dovršene in potem zraste število ljudi brez zasluzka na 60.000.

(Ali je kaj takega res mogoče?) »Gorica« pripoveduje prigodbico, ki se je godila nekje v Galiciji. K židu pride kmet ter ga naprosi en goldinar na posodo. Žid mu ga posodi s pogojem, da mu vrne ob žetvi dva, ob jednom si pridrži kot jamstvo kmetov kožuh. Kmet hoče oditi, ko ga žid zopet pokliče k sebi. »Ti si mi torej dolžan dva goldinarja«, mu reče žid. »Da«, odgovori kmet. »Glej, v roki držiš jeden goldinar«, nadaljuje žid, »daj ga meni in s tem plačaš vsaj jeden del svojega dolga«. Kmet mu ga v resnici da ter odide, ostavši židu dolžan še jeden goldinar ter pustivši mu kožuh.

(Krščansko bratoljubje.) Francoska severna železnica je last krščanskih akcijo-

Božična povest.

Češki spisal František Valoušek.

Po cesti, ki pelje skozi vllarsko sotesko z Moravskega na Ogrsko, gresta dva Slovaka. Na glavah neseta vsak svoj koš, v katerem nosita po svetu kupice, zrcala in ponarejene korale. Starejši nese večji koš, toda skoraj prazen, mlajši — še deček — pa nese na glavi manjši košek, toda poln. Vračata se domov na Ogrsko, pa nič kaj vesela. Na Moravskem je bilo slabo leto, zato ni denarja med ljudmi. Neradi kupujejo nepotrebne reči, če pa kdo kaj kupi, rajši stokrat kaj odtrga nego doda.

Slovaka sta malo prodala in se vračata po utrudljivem potovanju domov vsa spehana in medla brez dobička in brez denarja.

Počasi korakata po poti. Mrzli in besni veter jima piha z Ogrskega v obraz in jima meče ostre snežinke v oči. Lopenik in Javorina se zmračita, zakrita v težke, debele meglene kožuhe. Pot se je daljna.

Stari — oče — gre počasi, vsak čas se ustavi in bolešno zakašlja. Od časa do časa žalostno pogleda na ono stran, kjer bučijo valovi reke Vag in kjer na strani v leseni majhni hišici čaka žena, čakata dva majhna, čisto majhna pa ljubezniva otročiča. Pri tem spominu nekoliko zardi njegovo blede lice, oči njegove pa zatemne in postanejo rosne.

Z desnico trdneje oprime palico, na katero se je opiral, levico pa zavije v umazano koševo pokrivalo. Koš je bil skoraj prazen, vendar se je revež skoraj zgrudil pod njim. Kaj dela žena? Kaj delajo otročiči? Kdaj bo jih zopet videl? Mesto odgovora mu brije oster veter okrog ušes.

Mlajši beži in bežal bi še bolj, da bi se le mogel zagreti. Ali oče ga ne more doiti. Lice dečkovo gori in gole roke so temno-rdeče mraza in vetra. Pod suknjico, revno in slabo, nima družega oblačila nego začrnelo srajco iz debelega konopljinega platna, čez njo mu visi raz ramo jermen z medenim križcem in majhno torbico. Deček ne čuti, zime, ne boji se vetra; vedno pa se boječe stranoma ozira po očetu. Vidi smrtno-bledo obličje, sliši bolešni kašelj in to ga straši. V neveseli slutnji pospeši korak.

«Čakaj, sinek, čakaj! Saj več ne morem!»

«Ali vam je tako slabo, oče?»

«Oj slabo, ljubljani otrok, slabo!»

»Dajte, oče, vse v moj košek, še koš vam bom nesel, da vam bo bolje.»

«Ne, otrok moj; saj kmalu prideva v vas. Tvoje nogice so tako že dovolj zmučene!»

In zopet sta šla oba počasi in tiho dalje drug kraj drugega.

In kmalu sta dospela v vas. Stopila sta v gostilnico, ki je stala kraj ceste na vrhu blizu cerkve. Vas se je raztezala spodaj ob potoku.

Že se je temnilo. V gostilnici pa tudi ni bilo nikogar, kajti bil je dan pred svetim večerom, zunaj pa je bilo mrzlo in hladno in neprijazno, da se nikomur ni ljubilo iti v gostilno na vrh. Močni, debeluhasti gostilničar je sedel sam za pečjo, ki pa ni bila več topla in je čital zmečkan časnik od poslednje nedelje — na zadnji strani.

Vrata se odpro; v hišo potegne mrzli veter okrog peči ter zašumi v časniku, ki ga je imel v rokah gostilničar. Vstopita dva Slovaka.

«Pohvaljen bodi Jezus Kristus! Daj Bog dober večer!»

«Bog daj! Le pridite le, pa kako tako pozno prihajate iz daljnega kraja?»

«Iz daljnega kraja, oče, iz daljnega, kajti ni zaslužka in jaz sem ves utrujen in moje prsi bolne!»

«Tako, dragi moj, je tedaj povsod hudo. Ni več, kakor je bilo nekdanj. Sam to čutim morda bolje nego vi! Ko ste tod hodili pred dvajsetimi leti kot zdrav in vesel mladenič, takrat je bilo drugače!» Gostilničar je nevoljen zganil z roko, vzdihnil globoko in vprašal prijazno:

«In kaj želite?»

«Za mene, gospod, ne dajajte ničesar, saj mi v resnici nič ne diši, no, za dečka dajte kos kruha!»

«Brez ničesa ne morete biti! Zebe vas in dečka in vi ste bolni, to vidim: počakajte, žena vam da krožnik tople juhe, da se poživite!»

«No, Bog vam to povrni, dobri oče!»

Gostilničarka, prijazna, tiha ženica, koj prinese skledico, dve kositrasti žlici in piskrc juhe. Izlije jo v sklenico in Slovaka sta jedla vedno in vedno se zahvaljujoč, — stari, kakor da bi mu ne dišalo, mladi pa z velikim veseljem. Nekaj žlic je zanesel stari, potem pa je prenehal in pustil jed sinu, da jo povžije. Lica dečkova postala so po topli juhi rdeča in modre oči so se razveselile pod dolgimi plavimi lasmi. Ko stari to vidi, se sam nasmehe in stokrat se zahvaljuje:

«Bog vam tisočkrat povrni, ljubi oče, na otrocih in na premoženju!»

Na večer je gostilničarka razgrnila v gostilnici dva otepa slame in Slovaka sta si vlegla in se pokrila s suknjami. Mlajši je hitro zaspal pod suknjico, starejši pa ni mogel zadremati. Bil je utrujen do smrti in slab. Upal je, da se odpočine in popravi. Ali po noči ni spal in bilo še mu je slabše.

«Veliki Bog! usliši gorečo mojo molitev: ne daj, da bi moral umreti na tuji slami!»

Tako je na tihem koperneč klical stari Slovak in dušil kašelj, da bi ne vzbudil ljubega sinka.

Dečko se je rano prebudil in veselo je pravil očetu, da se je že naspal in ga vprašal, ali vstane ali ne?

«Ne morem, ne morem, sinek moj!» vzdihne oče in pošlje sinka h gostilničarju. Ko gostilničar pride, ga milo poprosi, naj bi privoščil prostorček umirajočemu, kjer bi bil lahko spreviden s sv. zakramenti.

Gostilničar mu to srčno rad dovoli, vendar kmalu se popraska za ušesi in na tihem reče: «Stari je na smrt bolan; kam ga naj dam? Tukaj ne more ostati, v sobi in v majhni kuhinji še za domače ni dovolj prostora in ven ga vreči tudi ne morem reveža v tem slabem vremenu!»

Zjutraj je bil starec previden in potem se je preselil z dečkom iz sobe v hlev, kjer še je poleg dveh krav bilo dovolj prostora. Tu so v kot na slamo položili starca, zraven njega pa si je vsedel deček, kateremu je bilo neizrečeno težko pri srcu, ker je slutil očetovo smrt.

Približal se je večer — najveselejši v letu — sveti večer. Bogataši stavijo iz ljubezni do svojih ljubljenikov božična drevesca, ki se lesketajo v lučicah, v krasoti in s svojimi darovi; reveži si tudi kaj malega prihranijo iz ljubezni do novorojenega Jezusa, da bi se tudi njih srce radovalo ta večer. Sveti večer, sveti večer! Mnogi se ga že dolgo veselje in se radujejo v celem letu ta večer najbolj: toda ta večer ljudje tudi najbolj trpijo. Glad na sveti večer dvakrat bolj teži nego drugekrat in vsaka bolečina in žalost je na sveti večer hujša in neznosnejša.

Gostilničar se je radoval z družino v sobi, v hlevu na slami pa je vzdihoval oče in je jokal sinek.

Po večerji se spomnijo domači ubogih Slovakov v hlevu, gospodinja vstane, vzame nekoliko juhe, dva kosa kolača in dve jabolki — in nese to v hlev.

Oče ni hotel ničesar vzeti v usta. Dečku pa je vkljub žalosti jed dišala, kajti mladost in glad premagata tudi žalost in tako je kmalu pojedel vse, kar je prinesla gostilničarka. Nekoliko še je potolažila starca, pogladila plave lase dečkove in je zopet odšla.

Starcu je bilo slabo, neizrečeno slabo. Da bi svojega sinka preveč ne prestrašil ni dal tega spoznati na sebi. Že je do dobra spoznal, da dolgo ne bode.

Ko je hotel deček pogladiti mrzlo čelo očetovo, vjel je oče v svojo trdo desnico mehko ročico dečkovo in mu je govoril goreče in prisrčno:

«Ljubljani moj sinko, dušica moja! Ko bi jaz utegnil tukaj umreti, povrni se v rojstno hišico in povej materi svoji in malim bratcem, da sem jih še v bolezni blagoslovil. In ti preljubljeni sinko, ko boš moral bloditi po tem revnem svetu, čuvaj le svojo dobro dušico!»

Utrujen se je ustavljal oče v besedi, deček pa se je žalosti premagan sklonil h glavi očetovi, objel to drago glavo, pritisnil k mrzlemu licu očetovemu svoje razgreto lice in je jokal.

In potem je v hlevu vse utihnilo. Dečkovo žalost je premagal sladki spanec. Slišati je bilo le tihe vzdihne bolnikove in pravilno dihanje spečega dečka. Kravi sta docela resno in mirno prežvekovali in včasih zašumeli z verigami. Z vasi je pa kakor iz daljine odmeval semkaj pastirski rog. Skozi slabo steklo okenca je prodirala v hlev mračna luč mesečna.

O polnoči vzdigne bolnik glavo; pri slabotni mesečni svetlobi je bilo težko opaziti njegov upadli obraz. Oči so mu gorele v čudnem plamenu. Dih je bil kratek, pa še je postajal vedno hitreji. Nenavadna žalost je napolnila njegove bolne prsi. V tej žalosti dvigne s trudom glavo in pogleda na dečka, ki je spal kraj njega. Spal je trdno. Lice se mu je v blaženosti smehljalo. Najbrž je imel krasne sanje.

Bolnik hoče povzdigniti roko, da bi blagoslovil dečka, toda ne more. Bolešno vzdihne in pade na slamo in iz globočine svoje duše zavpije:

«Gospod Bog! ne zapusti mojih otrok, katerim umiram ravno v tem času, ko se je svetu narodil v hlevu Tvoj sin!» — — —

Bila je polnoč: veličastna, sveta noč — božična noč!

Deček je sladko spal in sanjal. Duša njegova je na lahkih perutih nebeškega angela zapustila nesrečni hlev in je letela visoko, daleko — čez pusto slame karpatskih gor, letela je hitro tje za reko Vag in se spustila v revno leseno kočico, prislojeno k strmi gori. V kočici je bilo jasno, toplo, srečno. Za mizo pokrito z belim prtom je sedel oče, poleg njega mlajši dečkov bratec, za njim on sam poleg matere, katera je imela v naročju najmanjše dete. Na mizi je ležal bel kruh, med, orehi in jabolka. Mati je sedaj gladila malo dete v svojem naročju, sedaj dečka sedečega poleg sebe in pripovedovala o malem Jezuščku, o angelih, o Devici Mariji, o Jožefu in o pastirjih, o hudi zimi in o hlevu, o veliki revščini in dobrih živalih, ki so s svojim dihanjem ogrevale Stvarnika sveta. Otroci so pazljivo poslušali, v njih očeh so se svetile solze, v srcih njihovih pa je vladala vsa blaženost. Oče je poslušal, se smejal in kadil. Dečku pa je bilo neizrečeno dobro pri srcu. Dolgo je pripovedovala mati, dolgo so poslušali otroci. Naposled je vstala, položila previdno najmanjše dete v zibelko in potem molila s starejšim in jih tudi spravila spat.

»Spi, sladki sinek moj, spi!« je govorila dečku in mu poljubila glavico. »Ko se naspimo, gremo doli v vas, tam boš videl majhne, a krasne jasličke!»

Deček se je silno razveselil in je mater objel okoli vratu. — Pa kaj je to, kaj je to? — Zvonovi pojó tiho-sladko — veličastno!

»Draga mamica — že gremo, že gremo — zvonj, zvonj!»

V tem se deček prebudi in otrpjen gleda krog sebe in poslušá. Kravi zaslíhita dečka klicati v spanju, prenehata prežvekovati in utihneta.

»Draga mamica — zvonj, zvonj!« so še vedno klicala njegova usta.

Bilo je zelo rano. Temotna svetloba mesečna je s polnim žarkom prodirala skozi okence, v zvoniku bližnje cerkve so zadoneli zvonovi in radostno zvonili juternico. Doneli so ljubeznivo in veličastno, kakor nikjer drugod, doneli kakor glasovi angelski.

»Zvonj, zvonj — že gremo zlata mamica!« še je šepetal deček v polspanju in se

oziral okrog. Nikdo mu ni odgovarjal. Okrog — grobna tišina. Tudi kravi sta tihi in ganjeni. Le zvonovi zvonijo tako ginljivo, tako sladko.

Deček ne vedoč, kje se nahaja, tipa z rokami krog sebe. Otípal je slamo in potem — oh, kaj pa je to? Trdo kot kamen, mrzlo kot led! Deček se prestraši. Kaj je to? Boječe sega dalje in občuti pod roko očetovo suknjo, toda pod njo je vse tiho in mrzlo. Zavest se mu vrača, spomin se mu obnavlja, v temnem kotu gleda obraz očetov, toda čuti ga hladnega kot led, trdega kot kamen.

»Moj oče, moj oče! Oh, Bog, moj oče!« obupno vsklikne in se vrže na mrtvo truplo očetovo.

Jedna krava je žalostno zašumela — zunaj pa so zvonovi zvoneli radostno in častito.

O zvonovi, zvonovi, srce imate, pa ne ne čutite, jokati bi se morali, pa se veselite! V njih radostni in slavni glas se je mešal v hlevu v srce segajoč jok ubogega Slovaka.

Očeta so pokopali, jokajočega sina pa poslali domov.

* * *

»Žalostna božična povest!« praviš. Oglej se okrog, pa najdeš še žalostnejše resnične razmere. Ko se raduješ ti, jokajo drugi. Oglej se okrog, in najdeš morda tudi v svoji bližini na sveti večer, če ne več vsaj jedno revno srce, zmučeno in žalostno: iz ljubezni do novorojenega Vzveličarja tolaži, pomagaj, krepčaj, kjerkoli in kakorkoli moreš in imel boš na slavni božični praznik večje veselje nego pri najveselejši povesti.

Poslovenil Ciriljev.

Gospodarske stvari.

Konsumna društva.

Ker je dalo slavno uredništvo »Slovsk. Gospodarja« v št. 50. dovoljenje, da pove vsak, kdor se za to zanima, prosto svoje mnenje o konsumnih društvi, hočem navesti v naslednjem svoje misli o tej organizaciji in celo zadevo naslikati tako, kakoršna je v resnici.

Kar zadeva mene, nisem za to, da bi se snovala konsumna društva povsodi ali pa celo tam, kjer istih ni treba. Naše slovensko ljudstvo še ni trgovsko toli izobraženo, da bi moglo v celi masi nastopiti, kot nastopa trgovec, kateri ima strokovne skušnje 20 in še več let. Ako pa se trgovina ne vodi in ne izvršuje spretno, dobro preračunjeno, ne more tekmovati z veliko trgovino in trpi škodo. Da se me bode lažje razumelo, hočem to s številkami dokazati.

Vzemimo župnijo, katera šteje 2000 duš. V tej župniji je 600 gospodarjev, kateri bi lahko pristopili kot udje konsumnega društva. Vzemimo, da bi od teh 600 udov napravil vsak 10 gld. na leto dobička, to je, da bi zato, ker je ud konsumnega društva, dobil blago toliko ceneje, da pri tem prihrani 10 gld. na leto. To bi dalo skupaj 6000 gld., to je povprečno na enega človeka v fari 3 gld.

Če računimo, da nas je Slovencev 1½ milijona, potemtako bi dosedanji trgovci, naseljeni med Slovenci, napravili povprečno na leto 4½ milijona gld. čistega dobička. Ta dobiček pa nikakor ne zadostuje, da bi rešil našega zadolženega in propadajočega kmeta pred polomom. Zato je treba zdatnejših pripomočkov, in ti so: racionalno, umno gospodarstvo. Naš kmetovalec se mora organizirati v kmetijske zadruge in po njih se mora dovesti do tega, da bode vsled umnega gospodarstva pridobil od svojega polja, od svojega vinograda, od svojega gozda in svoje živine vsako leto ne le 10 gld., ampak 100 celo 200 gld. več kakor dosihmal. Dovesti se mora torej naš kmet do tega, da bodejo njegovi dohodki vsako leto vsaj za 50 do 100 gld. nadkriljevali njegove stroške, in to ga bode rešilo pogina.

Naš kmetovalec naj se združi v kmetijske zadruge in te se zjedinijo v zavezo. Naj si vsaka zadruga napravi potrebno skladišče, da bodejo zadržniki vse, kar potrebujejo za svoje poljedelstvo in gospodarstvo, skupaj kupovali in svoje pridelke, za svetovni trg pripravljene, skupaj prodajali, da se tako obvarujejo brezvestnih prekupcev in špekulantov.

S tem pa nečem reči, da bi se naj prav nikjer ne snovala konsumna društva. Konsumna društva se naj tam snujejo, kjer se kaže za to neobhodna potreba, n. pr. kjer je vsa trgovina v rokah, nasprotnih slovenskemu narodu, ali kjer se ljudstvo brezvestno izsesava. A ta konsumna društva se naj snujejo povsod pod vodstvom trgovskih zadrug na pravi trgovinski podlagi in namreč tako, da dobivajo vsi udje te ali one kmetijske zadruge pri taki združni prodajalnici vsako blago nekaj procentov ceneje. To bode povzročilo, da bodo vsi kmetovalci tam okrog pristopili k dotični kmetijski zadrugi, in trgovska zadruga bode vkljub temu lahko tekmovala drugim nam nasprotnim ali celo sovražnim trgovcem. Ko pa se taka združna prodajalnica dobro vpelja, pa se naj prepusti enemu naših poštenih trgovcev proti odkupnini pod pogojem, da bode postregel udom kmetijskih zadrug kakor tudi udom obrtnih in delavskih zadrug s poštenim blagom proti primerni ceni.

Kar pa zadeva konsumnih gostiln, kjer se dobiva vino, pivo, žganje itd. ter se daje udom, takim društvom nisem pravi prijatelj in sicer iz dveh razlogov. 1. Se dobi tamkaj pijača navidezno nekoliko ceneje kot drugod, a zato pa udje več popijejo in s tem tudi več zapravijo in 2. imajo udje priliko zahajati v združne pivnice ter tam, ker so le zadržniki med seboj in, jim ni strogo odmerjena redarstvena ura, le preradi dolgo ostajajo in se tako brezmerne zavživljanja alkoholične pijače privadijo.

V tem oziru bi bil jaz zato, da se taka konsumna pivnica ali gostilna le tamkaj osnuje, kjer ni narodnih gostiln; kjer pa so naše narodne gostilne, tamkaj se naj od vseh zavednih Slovencev le te in nobena druga ne obiskujejo. Zahtevati pa smemo od dotičnih krčmarjev, da postrežejo našim gostom z dobro pijačo in jedjo po primerni ceni in le tam, kjer bi nas hoteli izkoriščati za svoje sebične namene, tam se naj osnuje združna gostilna ter poveri vodstvo zanesljivim ljudem. Jaz sem mnenja, da, ako se bode pri nas na Slovenskem tako postopalo, kakor sem skušal v tem članku na kratko povedati, bode vsem ustrezno. Seveda so to le moje popolnoma nesebične zasebne misli in nasveti, ter nikakor nečem trditi, da so prave. Jaz ljubim svoje slovensko ljudstvo in bi rad videl, da bi si to v resnici opomoglo ter se dovedlo do stalnega blagostanja ter upam, da na način, kakor sem povedal, bi se pač pod spretnim vodstvom in skupnim delovanjem vseh stanov ter s trdno vero in zaupanjem na vsemogočnega Boga moja srčna želja dala najlažje in najhitreje izpolniti. Ivan Kač.

Dopisi.

Maribor. (Shod spodnještarskega učiteljstva) je bil dne 7. dec. v Mariboru dobro obiskan. Nad 100 učiteljev in učiteljic se ga je vdeležilo. Ne-jungovci so se odločno izjavili, da hočejo delati po reku »vse za vero, dom, cesarja« ter temeljito razpravljali, zakaj ne morejo nikoli odobravati točke 5. jungovskega programa, ki slovi ločitev šole od cerkve. Jungovci so začetkom ugovarjali, da tudi oni niso za ločitev šole od cerkve v tem smislu, kakor bi se morala vsa vera odstraniti iz šole. Ko pa je zastopnik jungovcev prečital pismo Horvatekovo, bilo je vsem jasno, da so ne-jungovci in proti-jungovci le golo resnico govorili. Horvatek tolmači 5. točko tako-le: »Vsak Avstrijan

je svoboden glede svojega verskega prepričanja, le učitelj in šolstvo ne. Učitelj je primoran, delati izpite iz veronauka, moliti z otroci pred šolo in po šoli, voditi je k maši in k zakramentom, naj si bi to bilo tudi proti njegovemu prepričanju. Vera je privatna stvar, ki ne spada v šolo.« — Zdaj je jungovstvo razkrito in uvidel je vsak, da jungovstvo ne meri le na vzvišanje učiteljskih plač, temveč da je v svojem jedru — točki peti — protikrščansko, socialistično brez ugovora, naj si je tudi nek jungovec prej zatrdel, da to ni res. Konečno se je sprejela resolucija z ogromno večino glasov proti dvema glasoma. Shod slov. učitelj. izreče se odločno za versko pravno vzgojo po geslu: »vse za vero, dom, cesarja!« Pripomniti je le še, da je dokaj jungovcev pred glasovanjem zapustilo dvorano.

Zanimivo je bilo tudi to: jungovci so se tako ustrašili tega shoda, da so pisali po Horvateka, naj sam pride in raztolmači še enkrat svoj program. Ker ni mogel priti, storil je to pismeno. Nadalje so se jungovci nadejali, da z zasmehovanjem, zaničevanjem, rohnenjem in besnenjem užugajo pogumnega sklicatelja, kakor tudi Tinjskega, ki se je toli nezaslišano (?) pregrešil (!) ter nekoč spisal v »Slov. Gosp.« sestavek proti Horvatekovemu programu. A motili so se. Kdor živi in gori za tako vzvišene vzore kakor Tinjski in Černež, kojega že ljubi vsa slovenska mladina radi njegove ljubeznive knjižice Bogdančkova mlada leta — taki se tudi ne ustraši besnečega sovražnika, ampak ob rastočem preganjanju raste mu srčnost in up na gotovo zmago, katera je vselej zagotovljena le resnici in pravici.

Iz Tinja. Preljubi »Slov. Gospodar!« Ker sva si bila dosedaj dobra prijatelja, moram ti, da si srce malo olajšam, že malo potožiti, kako se mi je zadnjič pri učiteljskem shodu v Mariboru godilo. Pa tudi tebi bode to poročilo v svarilo, da ja ne boš o učiteljih — več kaj nehvalevrednega pisal.

Do polovice zborovanja je šlo vse lepo, gladko in mirno. Krščansko misleči učitelji so kaj dobro in prepričevalno zagovarjali versko-nravna vzgojna načela; tako da še navzoči jungovci niso mogli temu nič ugovarjati.

Ker jungovci družega niso imeli kaj oporekati, je pa g. Gradišnik začel srdito napadati »Tinjskega« in pa »Slovenskega Gospodarja«, ker sta ta dva s svojimi, le po njegovem naziranju nesramnimi dopisi baje globoko žalila učiteljski stan.

Gospod govornik je neusmiljeno kričal, da me je že bilo skoro strah. Ko bi Vi, gospod urednik, bili to slisali, bi bili gotovo mislili, da bo zdaj in zdaj začela batina po naju padati.

Batine, hvala Bogu, ni bilo! Pač pa so ob koncu tega psovalnega govora skoro vsi navzoči živahno in dolgotrajno ploskali. Da Vam rečem, ljubša bi mi bila palica, kakor pa navdušeno odobravanje tega napada. Od začudenja, da so tudi krščansko misleči učitelji odobravalni psovanje svojega tovariša in pa »Slov. Gospodarja« za to, ker sta se potegovala za krščanska vzgojna načela, nisem mogel dolgo se vzdržati iz presenečenja. Ta čas mojega molčanja vporabila je gospica A. Štupca, da je zavrnila (to obdolženje) kot neopravičeno. Kajti dopisi v »Slov. Gospodarju« so stvarni in popolno dostojni; dočim je pisanje jungovcev v »Slov. Narodu« tako ostudno, da ji sramožljivost brani te pregrde besede v častitem zboru ponavljati.

Potem sem izjavil tudi jaz, da rad uklonim glavo, ako mi kateri iz mojega dopisa mora navesti le eden stavek, ki bi žalil učiteljski stan, ali da bi izrekel željo, da bi se naj samostalnost in prostost šole na korist cerkvene oblasti prikrajšala. Nadalje sem rekel, da sem oni članek pisal le iz dobrega namena v obvarovanje naše učiteljske časti. Kajti protiversko rovanje jungovcev ne dela našemu stanu časti, temveč le sramoto. Zato onega članka ne prekličem in ne obžalujem.

Zagotovim vas, dragi tovariši, da se bodem tudi zanaprej potegoval za krščanska vzgojna načela, če bi me zaradi tega tudi s palicami topli ali celo ubili. Na to mojo izjavo je bilo vse tiho.

Samo g. A. Kosi je se omenil, da nikakor ni prav, da se tako strastno napadajo tovariši in časniki, ki se iz prepričanja potegujejo za krščansko verno vzgojo otrok. S takim strastnim ravnanjem ne bomo dosegli zaželjenega sporazumljenja.

Za predlog, da se naj veronauk iz šole pahne, glasovala sta samo dva učitelja. Vseh vdeležencev zbora je bilo pa 84, in med temi skoro polovico «jungovcev». Tinjski.

Sv. Jakob v Slov. gor. Kakor znano, osnovala se je pred 3 tedni v Jarenini podružnica »Südmarke«. Südmarke namen je, vse, kar je slovenskega duha in mišljenja, ponemčuriti, razširjanje slovenskega ozemlja omejiti ter v njem staviti nemčurske ali šulferajnske šole. In res temu narodnemu sovražniku se je posrečilo osnovati tudi v Jarenini, kraju, v katerem je večina zavednih Slovencev, to nemčursko podružnico; prihitelo je na ta dan nekaj nemških zastopnikov drugih enacij podružnic in peščica radovednega občinstva iz Jarenine in celo iz sosedne župnije šentjakobske; seveda so bili med zadnjimi tudi kmetje, o katerih bi si pameten človek kaj takega nikdar ne mislil; torej posestniki, sinovi slovenske matere, ki lomijo le na pol nemški jezik. Nedoumno nam je, kaj jih je vleklo ravno takrat tje v sosedno župnijo; ali sama radovednost ali resno zanimanje za to nemčursko zborovanje? No, pa recimo, naj so šli, saj jim lastne volje ne moremo ovirati; a kaj jih je zmotilo, da so pristopili kot udje k temu društvu ter si s tem pritiskali na čelo pečat zaničevanja svojega lepega slovenskega jezika, v katerem občujejo vsak dan med svojimi ljubimi domačini. Gotovo so vam obljubljali nebeski raj že na tem svetu ter vas zagotavljali, da vam pomagajo z denarnimi pripomočki iz gmotnih zadreg; a to dragi moji, bila je samo vada, da so vas dobili v svoj koš.

Bralec, mislil si boš, saj to vsiljevanje nemškega duha je minulo pri omenjenih že s taistim dnevom, ali vsaj trajnega upliva ni imelo; mislil bi tudi jaz tako; a varal sem se.

Prédrugačili so jih tako, da se od tistega dneva naprej pozdravljajo z nesramnim hajlanjem »Heil und Sieg« bodi si zunaj, bodi si v domači slovenski gostilni; a to še ni zadosti, celo napivajo si pri zlahtni slovenski kapljici s sramotilnimi omenjenimi besedami. Ubožci pač ne vedo, kaj pravijo; ko bi vedeli, da si s tem kričanjem bljuvajo v svojo lastno skledo ter osramotujejo in vničujejo sami sebe in svoj narod, ne postopali bi tako; kopljejo si s tem nemčurski grob, v katerega bodo skoraj pokapali; potem bodo še-le spoznali svojo pregreho, a prepozno bo in tudi njih zveličavni klic »Heil und Sieg« ne bo jim vsmiljenja donesel. Veseli me spet, da imamo nasproti tem nasprotnikom množico narodnih in slovenskih kmetov, ki se ne udajo temu našemu slovenskemu narodu škodljivemu uplivu teh Posilinemcev. Prihodnjič več o tem!

Gornja Radgona. (Izgubljena pravda.) Bilo je meseca listopada, lepega jesenskega dne. Zadnje listje je padalo z drevja, vse se je pripravljalo na zimo, na ljubi počitek. Samo naš Bračko še je živahen in vesel, kakor petelin na dvorišču v sredi svojih pišik. Zdi se nam, da govori: »Poslušajte piciki in picike, zatožen sem! Mežnarija, ki se je že pred petimi leti postavila, še ni plačana, in povem vam, dokler sem jaz konkurencobman, je tudi plačali ne bomo.« Zvesto ga poslušajo piciki in picike, se mu poklanjajo in stavijo vanj vso vero in vse zaupanje. Pride dan obravnave pri okrajni sodnji. Kakor rjoveč lev dirja Bračko na sodnijo, ali — hote ali nehote, to je vse eno — on prisopiha prepozno; mesto, da bi branil sebe in svoje pristaške pred velikimi plačili, bil je kontumaciran, pravdo je izgubil. Mesto, da bi župnija Sv.

Petra pred petimi leti za mežnarijo plačala 4000 gld., mora se sedaj plačati obresti in pa sodnijske stroške. Vrh tega morajo delavci biti jako hvaležni Bračkotu, ker se jim je tako dolgo zadržavalo zaslužno plačilo.

Pri tej priliki nam prihaja nehote na misel, kako tudi Bračko kot okrajni načelnik na enak način zadržuje plačo krajevne železnice iz Radgone v Ljutomer. Danes ali jutri bode tudi v tej zadevi kontumaciran, čeravno zdaj pravi: »Dokler bom jaz, ne boste nič plačali.« Plačali, plačali! Pa namesto 20.000, boste plačali še obresti in pa sodnijske stroške, vsega skupaj okoli 50.000 gld. Res, lepe razmere v gornjeradgonskem okraju! Kdor ne uboga, ga tepe nadloga!

Čitalnica v Mariboru priredi v nedeljo dne 31. decembra 1899 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« Silvestrov večer z godbo, petjem in dramatičnim prizorom »Lornjon.« Vstop je dovoljen le društvnikom in po njih upeljanim gostom. Vstopnina za osebo 30 kr.

Na Vranskem so gostilne, v katerih je na razpolago »Tagespošta«, »Gospodarja« in »Domovine« ni videti. Ogibajmo se teh!

Dva božična večera.

Izvirna povest. M. T. Savinjski.

I.

Že več dni naletaval je sneg. S prenežno belo odejo je zagrnil vso naravo — tudi hiše glavnega mesta L., kakor bi jim hotel oskrbeti praznjo obleko za lepe božične praznike.

Mrak se je že storil. Zdjenci zavzoni iz zvonika velike stolne cerkve. »Češčena Marija« zapel je šetalcem krasno razsvetljenih ulic na uho. A malokdo je razumel njegov glas. Le tuintam odkril se je hrabro verni kristjan in značil tudi s tem mimogredočim, da je pohitelo njegovo srce k prestolu nebes Kraljice. Otroci postajali so okrog blestečih oken razprodajalnic in zrlji s presrečnimi očmi na prelepe stvari, ki so bile ondi razpoložene na prodaj. Najbolj so pritiskali k oknu, ki se je od drugih odlikovalo po velikosti in čarobni svetlobi.

Sredi stoji veliko božično drevesce. Iskri se v stoternih lučicah in je od vrha do tal prepreženo z zlato, blestečo pajčevino. Neštivilne zvezdice se otrinjajo med raznovrstnimi sladčicami, ki so v obliki živalic, drobnih punčk, roglíčkov, prstanov itd. pač neizmerno vabljivi za male gledalce. — Tudi ti-le slišijo zvon. Opomni jih, da se predolgo ne smejo zamuditi pri občudovanju teh krasot. Kmalu pride večer. In danes je božični večer. Koliko veselje čaka nocoj otroke. Premožni stariši kar sipljejo obilnih daril svojim ljubljencem, da vzradostijo njih srčeca. A tem britkeje čutijo svojo revo baš božični večer ubožci. Kolikim ne preostaja vsaj toliko, da bi zakurili mrzlo peč — in nasitili sestradane otroke.

Prav tako revo srečamo uprav sedaj v samotni ulici mesta. Borno je oblečena. Naglih korakov hiti naprej — včasih se ustavi, se ozira, kakor da je v negotovosti. A spet se ojači in hiti naprej — vedno urneje. Pride v glavno, jasno razsvetljeno ulico. Polna je večernih šetalcev. Kakor da se ustraši dnevne svetlobe, kojo so razširjale goste svetilke — zdrzne se, ko padejo svetlobni trakovi na njen bledi upali obraz. Sledu obilnih solz ne izbriše ne veter, ki je žvižgajoč bril po ušesih popotnikov, ne gosto padajoče snežinke, ki so rahlo, a mrzlo božale njeno lice. Tik velikih, večnadstropnih hiš išče prostora, da ji ni treba preriti množice ljudij. Tukaj hiti lažje naprej — saj ni sama. V naročji ji spi majhno dete, pol leta staro. Njega ubraniti hudega mrazu, tesno pritegne gorko volneno ruto, s kojo sta ogrnjena oba, dva — mati in otrok. — Vdova je! Mladi mož šel je v prerani grob, zapustivši jo v največji revni in stiski. Dela, trudi se, in komaj zasluži toliko, da se živi! »A kaj bo z otrokom, če utegnem jaz zboleti, ali umreti« — tako premišljuje čisto, in čedalje, huje jo muči misel na prihodnost.

Nekoč vidi majhen pogreb. V dični krsti nesli so otroka, jedinca ljubečih starišev. Vdova naša vidi jokajočo mater, čuti in trpi ž njo — in ne more je zabiti. In bolj ko premotruje lastno nesrečo — večkrat se ji je porajala misel na ono mater, ki je tako srečna in bogata — sedaj zgubila jedinca svojega — ljubljeno dete.

In nocoj, prav na božični večer sklenila je, nekaj storiti, odločila se, rešiti svojo Marijico neizogibne bede, bridkega siromaštva. Z ljubečim srcem se bojuje — a slednjič premaga skrb za drobnega črvička. Ovije ga v snažen prtí, krog drobnega vratu pa priveže svetinjico Matere Božje, Ogrne volneno ruto in se poda na pot. Hiti naprej, da izvrši svoj sklep. Že je za njo jasno razsvetljena, najlepša ulica — in zdajci zapoje zvon prav v njeni bližini — »Češčena si Marija.« Ona umeje njegov glas. Naglo krene na desno proti cerkvi, že je sredi hiše božje — a naprej še mora. Glasno odmevajo stopinje zmrzlih črevljev po svečani praznoti — a ona gre dalje, celo do oltarja.

Tam pred podobo Matere Božje se vrže na kolena, na glas zaihti in vzdigne majhno deklico proti oltarju. »O Marija, moja mati! Ti mati mojega otroka! Vsmili se revnega črvička in mene, največje sirote. Ne zapusti me — saj si mati vdov in sirot — oh in jaz sem v največji bedi in sili. Nikjer ne najdem pomoči. K tebi pridem, ti moje pribežališče! Saj veš, kaj hočem storiti. Oh gani ti srca dobrih ljudij, da vsprejmejo moje dete. Ti prosim namesto mene, da ga vsprejmejo za svojega otroka! Ti varuj mojo Marijico, ti bodi njena mati, da bode našla časno in večno srečo.« Tako moli uboga žena — in potok solz se ji vlije po obrazu. — Spet zagrne ljubljenco pod veliko ruto in jo pritisne na srce. Nekako potolažena vstane, obriše si vroče solze, obrne žalne oči še jedenkrat proti oltarju, in hitrih korakov mine iz cerkve. Nevzdržno hiti naprej, dokler se ne ustavi pred lično, dvonadstropno hišo.

»Da, tukaj, prav tukaj je bilo«, šepeta sama pri sebi. »Dobro se spomnim, da sem stala uprav pri oglu, ko so prinesli krsto iz hiše.«

Srce se ji strahoma skrči, ko odpre velika vrata. Že je v veži. Naglih korakov hiti v prvo nadstropje. »Tukaj domujejo Vrlinovi. — Da, ti so pred jednim mescem izgubili otroka.« Majhna posetnica na durih je kazala ime. Vse tiho. Nikdo je ne vidi. Zdjaj pogum — uboga mati!

Izviše speče dete, pogleda ga še jedenkrat in z vso materno ljubeznijo pritisne na srce. Neizmerna bolest jo prešine, malo da se ne zgrudi. »Ne morem te pustiti Marijica — ne morem!«

Kar zasliši korake, prihajajoče iz drugega nadstropja. Strese se po vsem životu. Z naglim sklepom položi deklico na tla in potegne za zvonček. Krepko zazvoni — in že je zdrčala po stopnicah nizdoli, došla na cesto je hitela naprej, vedno le naprej, kamor so jo noge nesle.

Strah, obup in groza so napolnili njeno dušo, roke je stiskala na nemirno srce, ki ji utripa, kakor da je storila najhuje zločinstvo. V glavi ji šumi, za seboj meni brezštevila preganjalcev — hiti naprej. Kam? »Domov moram, jutri pa od tod — daleč, daleč — z zadnjim denarjem.«

To je bil božični večer mlade vdove — najbritkejši njenega življenja.

II.

Dvajset let je preteklo v morje večnosti. Spet so se radovali ljudje božičnega večera. Iz milijonov presrečnih src vskipel je radosten »Gloria in excelsis Deo.«

V bolnišnici angleškega mesta B. kinčate dve mladi usmiljeni sestri lično božično drevesce. Bili ste še-le pred jednim mescem došli semkaj.

»Majhno je sicer in nimamo mnogo obesiti nanj« meni sestra Rozalija. — »Nič ne de, naši boleniki niso razvajeni. Gotovo jih oveseli to ljubo znamenje božičnega večera.« In prav je imela.

Prižgala je lučice in nesla zeleno, s pisanim nakitjem ozaljšano smrečico v prostorno dvorano. Tukaj so v dveh vrstah ležali boleniki. V zadnjem mesecu prestali so mučno operacijo — ali čakali ozdravljenja skelečnih ran — pohabljenih udov.

Preko bledih obrazov zažarel je žarek radosti in sreče. Otroci — petero jih je bilo v tej sobi — so kar pozabili na svoje bolečine, hoteč se vzravnati na trdem ležišču. Presrečni obrazki so razodevali notranjo radost — in oči so jim neprestano zrle za svetlimi lučicami.

»Sestra Rozalija, prosim,« prekine slovesni molk delavka, v postelji tik mize, na kateri stoji svetlo drevesce. — »Prosim, zapojte nam božičnico, kakor ste obljubili preteklo nedeljo.« »Da božičnico prosimo« ponavlja koj več glasov.

Mlada sestra se ljubko nasmehne, položi še majhno Božje detece, — iz skoro prozornega voska napravljeno, pod drevesce, sklene roki in rahlo zapoje: »Prečudna je nočojšnja noč...« — Mili glas se razlega po širni sobani, bolnice, otroci jo zro nepremično, kakor da vidijo pred seboj angela v človeški podobi.

A kaj je blede ženi — bolnici tam v zadnji postelji?! Že ko je sestra prinesla božično drevesce in je slednje okó zažarelo radosti — ostala je ona mirna in kakor neobčutna. Da, suhi obraz še je dobival tužnejše poteze, in modre oči so se zaprle, kot bi ne smele videti ganljivega prizora.

Zdajci začuje petje. Pristrčni glas doni do njenega ušesa — in jo prevzame s čudovito močjo. Srce ji bije urneje, neizmerna žalost ji trga dušo in jo napolnjuje z neodoljivo boleščjo.

Sestra rahlo konča prvo kitico. Blazenost in nekaka sladka zadovoljnost prevzame srca poslušalk.

A naša bolnica se ne more več premagati. Glasno zaihti in jame krčevito plakati.

Vse se ozre! Kaj se je zgodilo? Sestra Rozalija naglo stopi k bolnici in ji nežno položi roko na vroče čelo. — »Kaj vam je, ljuba ženica? Ne plakajte, ne plakajte. Ali vas rana skeli? Hočem vam jo spet prevezati, potem bode vse dobro.«

»Ne, ne, sestra Rozalija, ne rana, ne — oh notri, tu notri je bolečina! — Oh božični večer, — moja Marijica — je že dobro! — Zdaj ne, sestra — ne morem — pozneje vam povem«, tako odgovori bolnica z drhtečim glasom. — Usmiljena sestra ji sočuno obriše vroče solze, jo rahlo poboža po licu in tiho odide.

A druge ženice šepetajo med seboj in tiho ugibljejo, zakaj se je njih sobolnica ravnokar tako užalostila. — »Vedno je molčeča — nikoli ne govori ali toži« — pravi jedna. — »Daleč, daleč je doma — dvajset let je bojda služila tukaj!« — »Nogo si je bila zlomila — hudo rano ima — zadnjič so sestre šepetale, da si je baje zastrupila kri; — nikoli več ne bo zdrava!« — »Sestro Rozalijo ima najrajše. Če je ona v sobi, je kar iz oči ne pusti.« »Petje jo je morda ganilo! Morda je domača pesem, sestra Roza tudi ni pri nas doma. — Bržkone sta z jednega kraja« — pristavi važno delavka tik mize v postelji. — Tako so modrovale — a dognale niso pravega. Sčasoma so vtihnile. Angel miru je razprostrl peruti po bolnišnici. Vse je dremalo. Le včasih je katera usmiljena sestra tihih stopinj prehodila sobano — ozrla se po bolnikih — in šla naprej.

Tudi sestra Rozalija pride. Blizu na polnoč je šlo. Mirno spé bolnice — le naša znanca še ni našla pokoja. Oko se ji zjasni, ko vidi tolažnico, sestro Rozalijo.

Ta se ustopi tik njene postelje. »Ali še ne spite, ženica?« sočutno povpraša. Ona

odmaje z glavo. »Še ne, sestra — čakala sem na vas. O, ljuba sestra, dozdeva se mi, da me dolgo več ne bo; boste videli, da kmalu umrem. A nekaj imam na srcu, — nekaj, česar še nisem povedala nikomur! — A ne obsodite me sestra Rozalija! Ne mislite hudo!«

«Pred dvajstimi leti je bilo. Mož mi je umrl; — bila sem v L... Ničesar, razun majhne svotice denarja, nisem imela, skoro do zadnjega je šlo za njegovo bolezen. A nekaj mi je ostalo — malo detece. Otroka sem imela — tako ljubega in lepega — Marijico.« — Na to prekine. Molčala je dolgi molk, z desnico pa krčevito stiskala roko usmiljene sestre.

Spet začne. Pripoveduje, kako je ljubila to drago dete — a kako ste stradali obe. Kako se je nazadnje odločila, iti z zadnjim denarjem — daleč, daleč, — kako je uprav na božiči večer odložila Marijico pri vratih neke gospe, ki je bila pred kratkim izgubila edinega otroka. Tukaj je upala, da bo vsprejeta njena Marijica, da bode s tem rešena bede in pomanjkanja. — Ah zdaj! Kolikokrat je mislila nazaj! Kaj je z njeno deklico? Ali še živi — ali je pač pridna in dobra! Oh, ko bi jo mogla videti — enkrat, le enkrat v življenju!

Sestra Rozalija je začetkom mirno, a čedalje z večjo ginjenostjo poslušala pripoved bolnice.

Svetilka je premotno brlela in žena ne opazi, kako se spreminja sestri barva mladega obraza. Zaradi svoje lastne razburjenosti

ne čuti, kako se trese roka, koje se oklepajo njena desnica!

Sestra Roza molči. In ko bolnica konča — vpraša jo navidezno mirno, a s tresočim glasom:

»Ali ne veste, kako je bilo gospej ime, koji ste zapustili svojo Marijico?« — O, da vem. Gospa Verlin — je bilo zapisano na posetnici pri vratih. V grajski ulici je stanovala!»

Zadnjih besed ni več slišala sestra Rozalija. Že se je bila sklonila k postelji, pritisnila roko bolnice na svoje srce — in šepetala: »Mati — vi ste moja ljuba mati! Jaz sem vaša Marijica!« Dalje ni mogla govoriti. Vroče solze so ji zaprle besedo — objela je svojo revno, ubogo mater — in jokala na njenih prsih — prvokrat v svojem življenju!

»Marijica, moja Marijica!« — zajoka žena globoko iz srca in s suho roko objame usmiljeno sestro. Njune solze so se združile! Ni vprašala, kako bi bilo mogoče, materno srce ji je pravilo, da je zopet našla, zopet videla svoje ljubljeno dete.

»Zdaj rada umriem, da sem le enkrat videla tvoj obraz, slišala tvoj glas! O Bog, kako si dober!«

In dober je res bil ljubi Bog. Ni dolgo več trpela revna mučenica. Izpolnila se je njena največja — da, edina njena želja. Našla je, po čemur je hrepenelo njeno srce — dolgih dvajset let — našla na božični večer svojo Marijico in jo imela za vselej. Že za nekaj dni je revna žena v njenem naročju mirno in blaženo v Gospodu zaspala.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Mara mamica, se meni.

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

narjev. Ti akcionarji so na glavni skupščini l. 1897. blagajni za starostno oskrbo železničnih uslužbencev odločili 20 milijonov frankov. L. 1896. so v isti blagi namen določili 10 milijonov frankov, skupaj torej 30 milijonov. Ali ni to res plemeniti čin krščanskega bratoljubja? L. 1896. so, kakor kaže račun, določili šest in pol milijonov frankov v podporo delavcev in za delavska društva. Družba je nedeljsko delo uslužbencev kar najbolj omejila, odpravila je ob nedeljah vse vlake, ki vozijo z manjšo naglostjo. Toraj ravno nasprotno temu, kar se godi drugodi, kjer ob nedeljah in praznikih poleg navadnih vlakov prirejajo še posebne zabavne vlake!

(**Iz Budejovic na Češkem**) so se poslale nekaterim bralnim društvom na Štajerskem knjižice protestantske vsebine. Jedna, katera se imenuje: Preslavni evangelij Jezusa Kristusa, obsega tisto pridigo, katero je imel pastor Chráska v protestantovski cerkvi v Ljubljani dne 22. oktobra. Druga se imenuje: Pravoverni katoličan in tretja: Pot do izveščanja. Vse tri je spisal isti pastor Chráska. Mi svarimo ljudstvo pred takimi knjižicami. Če Nemci nam nimajo drugega dati, naj še »lutrovsko vero« sami obdržé.

(**Mogočna Rusija.**) Zavidno gledajo Angleži, katerim je sreča v Južni Afriki tako nemila, kako silno hitro napreduje Rusija v Aziji. Ni zadosti Rusom, do bo kmalu zgotovljena sibirski železnica, katera meri s stransko progo v Kitajsko 6000 kilometrov in stane 570 milijonov goldinarjev. Prihodnjo pomlad začnejo graditi dve železnici v centralno Azijo. Ena bo vezala Orenburg s Taškentom, druga kaspisko morje z Afganistanom. Dolgost obeh bo znašala kakih 3600 kilometrov. Pred kratkim je sklenila Rusija pogodbo s Perzijo, po kateri sme v teku prihodnjih 15 let samo Rusija graditi železnice v Perziji. Ob enem dobili so Rusi pravico, zasesti železniške postaje po vsej Perziji s svojimi vojniki.

Društvene zadeve.

(**Cerkveno-glasbeni šoli**) v Celji so darovali za napravo novih orgel č. gg. Franc Ogradi, opat v Celji, 10 gl., J. Voh, konz. svet. v Konjicah, 3 gl. in Štefan Pivec, kaplan v Škalah, cerkvene muzikalične knjige v vrednosti 10 gl., J. Vurkele, župnik v Dobju, 2 gl. — Za darila izrekamo učitelji oziroma vodstvo imenovanega zavoda najtoplejše zahvalo ter želimo, da nam tudi drugi prijatelji cerkvene glasbe z gmotnimi pripomočki na pomoč prihitijo, kajti vsak začetek je težak.

(**Prešernovo slavnost**) priredi bralno društvo v Rušah dne 26. decembra, t. j. na praznik sv. Štefana v gostilni gosp. A. Novaka. Vspored: 1. Deklamacija: »Prešernova oporoka«, zložil Jos. Stritar. 2. »Srce je odkrila«, vesela igra v enem dejanju. 3. »Prošnja«, uglasbil Anton Nedved. Poje moški kvartet. 4. »Dalmatinski šajkaž«, uglasbil A. Šrabec. Duet za tenor in bariton. 5. »Dekletu«, uglasbil Anton Nedved. Poje moški kvartet. Začetek točno ob 6. uri. Vstopnina 25 kr. Čisti dohodek je namenjen Prešernovemu spomeniku.

(**Iz Velenja.**) Kmečko bralno društvo gornješaleške doline ima dne 26. decembra 1899. l. v Korunovi gostilni svoj redni občni zbor.

(**Tamburaški koncert**) priredijo središki tamburaši s prijaznim sodelovanjem gosp. bratov Serajnik v terek na praznik sv. Štefana t. l. v šolskih prostorih v Središči. Prebitek je namenjen v podporo uboge šolske mladine. Spored je jako zanimiv. Vstopnina: sedeži 40 kr., stoječi prostor 20 kr. Začetek ob 5. uri zvečer.

(**Katoliško slovensko polit. društvo „Sloga“ v Ormoži**) ima v četrtek dne 28. decembra 1899 ob 2. uri popoldne, v prostorih okr. zastopa v Ormoži, občni zbor s sporedom: 1. Poročilo prvomestnikovo o stanju, delovanju društva itd. 2. Poduk o odpisu zemljiškega davka povodom ujm. 3. Razgovor o političnem položaju, s posebnim ozirom na naše razmere. 4. Volitev društvenega vodstva.

5. Slučajnosti. — Opomba. Takoj po občnem zboru vrši se konstituiranje odbora. Predsednik: dr. Omulec.

(**Redni občni zbor „Naše straže“**) se ne bo vršil dne 30. decembra t. l., kakor je bilo naznanjeno, temveč še le meseca januarja prihodnjega leta, ker so se pojavili nepričakovani zadržki. — Načelstvo »Naše straže«.

(**Bralno društvo v Studenicah**) ima na dan sv. Štefana, t. j. 26. grudna t. l., občni zbor. Po zborovanju pa bode prosta zabava v gostilni Koropečevaj. Ob tej priliki se vprizori igra »Srečno in veselo novo leto« ter iz prijaznosti sodeluje pevski zborček »Dravinja«. — K mnogobrojnej vdeležbi prijazno vabi odbor.

(**Delavsko podporno društvo v Celji**) priredi 26. t. m., na praznik sv. Štefana, ob 3. uri popoldan v »Narodnem domu« zborovanje. Na dnevnem redu so razna društvena vprašanja in pogovori. — K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

(**V Čadramu pri Oplotnici**) imelo bo društvo »Sloga« v društveni sobani na Štefanovo po večernicah navadni občni zbor, pri katerem bo pregledovanje računov in ostalega društvenega stanja, volitev novega odbora za prihodnje 1900 leto, ter posvetovanje o naročanju raznih časnikov in prirejanje društvenih veselíc, katere bi naj budile narodno zavest.

(**Bralno društvo pri Sv. Marku**), niže Ptuja priredi dne 26. grudna, na dan sv. Štefana popoldne po večernicah v šoli letno glavno zborovanje.

(**Bralno društvo pri Sv. Juriji ob Taboru**) ima svoj redni letni občni zbor dne 27. decembra dopoldne o poludevetih v šolski dvorani z naslednjim vspešdom: 1. Poročilo odbora a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika. 2. Volitev novega odbora. 3. Volitev računskih preglednikov. 4. Sprejem novih udov. 5. Plačevanje udnine. 6. Odločitev časopisov za leto 1900. 7. Nasveti in predlogi. K obilni vdeležbi vabi uljudno odbor.

(**„Celjski Sokol“**) je izvolil pri občnem zboru dne 16. decembra naslednji odbor: Starosta br. dr. Ivan Dečko, odvetnik in deželni poslanec, podstarosta br. dr. Josip Karlovšek, odvetniški kandidat, tajnik br. Franjo Jošt, nadzornik Zveze slovenskih posojilnic, blagajnik br. Ante Beg, urednik »Domovine«, odborniki br. dr. Ljudevit Gulin, odvetniški kandidat, Fran Lončar, tajnik celjske posojilnice in dr. Alojzij Praunseis, zdravnik. Namestnika sta br.: Ivan Kapus, brivski mojster in Josip Smertnik, knjigovodja posojilnice. Računski pregledovalci so br.: Josip Boc, c. kr. davčni oficijal, Franjo Leskovšek, trgovski poslovodja in dr. Vladimir Ravnihar, odvetniški kandidat, vsi v Celju. Dal Bog, da bi se to dično društvo tudi v bodoče enako nevstrašeno borilo za narodne svetinje ter da čim prej doseže svoj vzvišeni etični namen, katerega si je zapisalo na svoj prapor pri ustanovitvi.

(**Bralnemu in pevskeemu društvu „Maribor“**) so za nabavo tamburic darovali: gca. L. Kolarič 1 K, gg.: A. Kosar 2 K, I. Košar 1 K, dr. R. Pipuš 6 K, A. Bahovec 6 K, J. Bele 2 K, dr. J. Glančnik 10 K, dr. J. Glaser 2 K, J. Lešnik 1 K, J. Majcen 1 K, B. Matek 2 K, dr. A. Medved 4 K, J. Novak 1 K, J. Pokorn 1 K, dr. F. Radaj 2 K, J. Rapoc 2 K, J. Rotner 2 K, dr. F. Voušek 2 K, V. K. 1 K, M. Lendovšek 4 K, J. Šanda 2 K, Fr. Hrašovec 2 K, dr. K. Janežič 2 K, Rančigaj 2 K, Cvetnič 2 K, Meško 2 K, Askrc 2 K, Wurzer 1 K, Ilesič 2 K, dr. J. K. 4 K, Plohl 4 K, Matjašič 2 K, Sovič 4 K, W. N. Mirfell v Oxfordu 12 K 06 v, Vaclavik in dr. J. Bezjak vsak en brač. Vsem p. n. darovalcem se najtopleje zahvaljuje in priporoča odbor. — To društvo priredi v soboto dne 6. prosinca 1900 ob 8. uri zvečer v obednici »Narodnega doma« plesni venček. Vstopnina za neude (gospode in gospice) po 30 kr., udje prosti.

Današnji list obsega 12 strani.

Listnica uredništva. Kozjanskemu g. dopisniku: Hvala! V prihodnji številki! — Gosp. Mihael Jelovšek, c. kr. notar na Vranskem: Potrjujemo, da z zadnjim dopisom iz Vranskega niste v nikaki zvezi, da ga niste pisali, niti doposlali in da tudi niste naš dopisovalec. — G. dopisnik iz Podčetrčka: Prihodnjikrat!

Loterijne številke.

Trst, 16. dec. 1899 31, 41, 54, 65, 66
Linc „ „ „ 9, 14, 70, 67, 18

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gl. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gl. 65 kr. — najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Slovinci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovinci,
darujte za šolo v Muti

Zahvala.

Vsem sorodnikom, cenjenim znancem in prijateljem, ki so nam ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenega sina ozir. brata in svaka g.

Ivan-a Štros-a

na tako ljubeznipolni način izkazali svoje sočutje, dragega pokojnika spremili k zadnjemu počitku, dalje darovalcem krasnih vencev, posebno pa slav. bralnemu društvu „Edinost“ in njega načel. preč. gosp. prof. Šinko za številno spremstvo, slav. pevske. zboru in njega vodju g. A. Kosi-ju na ganljivi žalostinki izrekamo svojo najtoplejše zahvalo.

Obrež, 17. dec. 1899. Žalujoči ostali.

Zaloga manufakturnega blaga na debelo in drobno	
Franc Dolenc v Mariboru, Poštne ulice 3.	Franc Dolenc, Poštne ulice 3.
P. n. Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem svojo trgovino premestil v Pošte ulice št. 3. in da sem jo z zimskim blagom popolnoma na novo založil. Posebno priporočam mojo veliko zalogo suknenege blaga za moške obleke, vsake vrste volne in porhante za ženske obleke, Jägerjove srajce, zimске robce, odeje in koce po najnižjih cenah. Z odličnim spoštovanjem	5-5
Zaloga manufakturnega blaga na debelo in drobno	

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsake vrste okvirov in različnih podob

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom v Ptujju zraven glavarstva

priporoča slav. občinstvu in prekupovalcem veliki izbor kovčkov platnenih in usnjatih, denarnic, pip lesenih in porcelanastih, denarnic, ustnikov, cevi zd pipe, žepnih nožev, škarij, nožev in vilic, žlic, britev, očal, šivank, igel za lase, glavnikov, krtačic, mila, parfumov, harmonik kakor tudi šila, dret, špagovine itd.

Dalje različnih krtač, remen in pasov, gumbov, brošk, prstanov in rinčic.

Istotam dobiva se lepi pismeni, kancelijski konceptni, svilnati in barvani papir, kovertov in vizitnic v vseh velikostih, prodaja se po zelo ugodni ceni.

Zaloga tiskovin, molitvenih in šolskih knjig. — Na veliko znižane cene, zunanja naročila se možno točno odposiljajo. Priporoča se z velespoštovanjem

9

J. N. Peteršič, Ptuj.

Najboljše strune za citre, gosli, kitare in tamburice.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenca v Mariboru,

Kokoschneegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

46

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 15

Zaloga pri Ivan Jebačinu v Ljubljani.

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „Cognac“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 glđ. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 glđ. 50 kr. se vedno dobivajo pri Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice. 44-50

Pratike in koledarji

za 1900 se dobivajo 9 na drobno in debelo v trgovini J. N. Peteršiča v Ptujju.

Zelo velika zaloga in nizke cene.

Priporočam svojo popolnoma novo sortirano zalogo: novošegnega suknja za moške in dame, vse vrste porhanta, oksfortov, posteljnine, perila, robcev, miznih prtov, servietov, bele in barvane tkanine, vsake vrste srajc, hlač, šalov, zimskih robcev, pletenih nogavic, volnenih in svilnatih robcev in vsakovrstne podlage. 7-10

Obilnemu obisku se priporočujoč, sem udani

Matevž Stergar,

V Gosposkih ulicah 11, k „Zvezdi“ v Mariboru.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice razučenih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti) poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Stomšekove

„PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovornosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Kdor hoče 400 mark⁵⁰

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znamko: **V. 21 Annoncen-Exped. K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.**

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

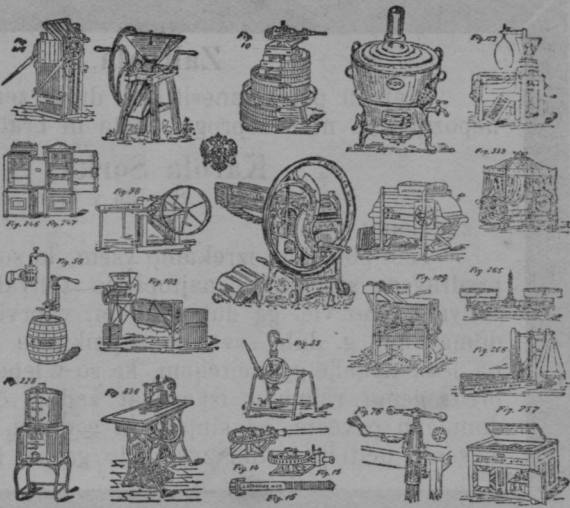
Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinke in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 47

Rodoljubi! Spominjajte se o vsaki priliki dijaške kuhinje.

Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12,
pošilja zastoj vsakemu
cenilniku v slovenskem
jeziku. V tistem se na-
haja več ko 300 podob
različnih strojev in orodja
za **poljedelstvo, obrt in**
hišne potrebe. Cene nižje,
kakor povsod drugod.
Pošilja se na poskušajo.
Reelna postrežba se
jamči. Plačila prav
ugodna. Solidni krščanski
prekupi se iščejo.

Janez Schindler,
c. kr. 18-18
lastnik privilegij.
Dunaj III., Erdbergstrasse

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v
barvarski ulici 7, v Ptuj, (v hiši kjer je poprej prodajalnica
Martina Muršeca bila) prodaja naravno domače žganje po zelo
nizki ceni. — Posebno se priporoča za delavce droženka, tro-
pinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki
ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično
dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 18

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje
radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
Anton Rebek kolodvorske ulice, 29, Ljubljana.

ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 39

Kje je v Mariboru po ceni?
V Dravski ulici št. 4, pri
Adolfu Wessiaku.

Velika zaloga suknenega, platnenega in
vsakovrstnega modnega blaga

za moške in ženske obleke, vsake vrste štof, kam-
garnov, kašmirjev, perkalov in parhantov v vseh bojah
od najcenejše do najfinejše vrste, navadnih in svi-
lenih robcev, gorke srajce, manšete, zavratnike itd.

Blago je iz prvih in najboljših tovarn in ni pre-
ležano, vendar pa lahko vsacega prav ceno postreže
7-7

udani trgovec Adolf Wessiak.

**Gostilna
„Brühl“**

novo prezidana s prijaznimi in
svetlimi sobami na prijaznem kraju
nalašč za izletnike primerna in
komaj 10 minut od mesta od-
daljena, zraven 2 in pol orala
zemlje, pri hiši primerne shrambe,
je na prodaj. Več se izve pri po-
sesnici **Liza Ivanuš**, gosposke
ulice 50, II. nadstr. v Mariboru. 3

Na prodaj

novozidana hiša z lepim vrtom,
4 stanovanja po 1 soba in ku-
hinja v Novivesi pri Mariboru.
Vpraša se pri J. Spes, št. 147 v
Novivesi. 1-3

Služba cerkovnika

se z novim letom odda. Prosilci
ki so oženjeni in izurjeni v or-
gljanju imajo prednost.

Cerkveno predstojništvo Svete
Barbare v Halozah.

**Dopisnice razglednice
(Ansichtskarten)**

izdeluje podpisana prav lično, hitro in po ceni.

Kdor želi založiti kako razglednico mora
doposlati fotografijo dotičnega kraja.

Za obila naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila Maribor

Koroška ulica št. 5.

Naznanilo!

Kmetijska zadruga v Žalcu naznanja vsem onim kme-
tovalcem, kateri še niso nje udje, da se dobi **umetni gnoj**
kompost in tomaževa žindra, kakor tudi živinska sol pri:

Anton Kolencu trgovcu v Celju

v «Narodnem domu»,

13

kamor se naj neudje zadruga obrnejo, bodo dobro, hitro
in prav ceno postreženi.

Zaloga in posojilnica glasovirjev**Berte Volckmar,**

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zaloo

novih

glasovirjev

in

pijanin

(s križnimi strunami,
orehovo polituro, črni in
ameriški orehov les)

kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriškem sezalnem sestavu iz najboljših tovarn po
tovarniških cenah. 12-12

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo.

Posojila po najnižji ceni.

VABILO

na izvanredni občni zbor registr. zadruga
Hranilno in posojilno društvo v Ptuj
kateri se vrši

petek 29. dec. ob 1/2 11 uri dop.
v zadržni pisarni v Ptuj.

Dnevni red:

Prememba zadružnih pravil.

Ako bi na zborovanje ob pol
enahtih ne prišlo zadostno število
udov, vrši se drugo zborovanje
po istem dnevnem redu isti dan
ob pol dvanajstih predpoldnem.

Ptuj, dne 19. decembra 1899.

Ravnateljstvo.

Najlepšo živino

zdravo in krepko bode zanesljivo
imel, kdor poklaja živini in svi-
njam «fosfor kisli prašek»,
ki se kupuje pri trgovcu A. Pin-
terju v Slov. Bistrici. Priporoča
vsakemu F. Mihelič, Studence.

Na prodaj!

ali pa v najem na pet let zaradi
potovanja v tuje kraje v prijaznem
trgu Rečici v zgornji Savinski do-
lini **usnjarija** z vsem potrebnim
orodjem. Vse je v najboljšem stanu.
Poleg usnjarije je vrt. Več pove
Franc Jeraj, trgovec v Spod.
Pobrežah, p. Rečica. 1-3

Oklic.

Prostovoljna sodnij. dražba.

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanju daje na znanje:

Na prošnjo dedičev dovoljuje se prostovoljna sodnijska dražba v zapuščino dne 24. avg. 1899 v Ložnici umrlega Franca Berliska po dom. Cvikl spadajočih zemljišč vl. št. 1, 2, 3 in 128 kat. občine Ložnice cenjenih na 4796 gld. 98 kr. s pritiklino cenjeno na 283 gld. 30 kr. skupaj na 4980 gld. 28 kr. in se v to določa edini rok na

27. decembra 1899

od 10—11 ure dopoldne v tusodnem uradu s pristavkom, da se bodo zemljišča s pritiklino vred prodala le za ali nad cenilno vrednost, pod to vrednostjo pa le po posebnim sodnijskim dovoljenjem, da spada skupilo v zapuščino po Francu Berlisku in da ostane zastavna pravica gledé na zemljiščih zavarovanih terjatev nedotaknjena. Pogoji, cenilni zapisnik in izvleček iz zemljiščne knjige se morejo v navadnih uradnih urah pri tem sodišču pregledati.

C. kr. okr. sod. v Šoštanju, dne 10. decembra 1899.

Zahvala!

30. oktobra t. l. pogorelo mi je popolnoma moje gospodarsko poslopje v «Knostalu» št. 17, občina Trbovlje, okraj Laško.

Dasiravno svoje zavarovalne premije pred požarom nisem izplačal, me je vendar zavarovalna družba zoper ogenj «North British and Mercantile na Dunaji» brez vsake obveznosti tako uljudno odškodovala, da sem ji dolžan za njeno postopanje izreči svojo toplo zahvalo in jo vsakemu prav srčno priporočati.

Knöstal, obč. Trbovlje, dne 25. novembra 1899.

Anton Sencer m. p.

Miha Sortanšek m. p. in Karol Rath m. p. priči.

Hranilno in posojilno

društvo v Ptuj

naznanja s tem, da bode zadržna pisarna zaradi sklepanja računov zaprta od 24. decembra t. l. naprej do sv. Treh krajev 1900.

Med tem časom se sprejemajo samo hranilne vloge, izplačujejo hranilne vloge in obresti od teh.

Ravneteljstvo.

Naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti častitim gospem v mestu in na deželi, da izdelujem obleke vsake vrste po najnovjših dunajskih in berolinskih modnih časnikih in to zelo elegantno in po nizki ceni.

Poučujem tudi v prikrojevanji in izdelovanju oblek po zelo lahkem načinu.

Priporočujoč se, da me počastite z mnogobrojnimi naročili se bilježim udano

Tončika Koren,

krojačica za ženske obleke
Maribor. Nagystrasse št. 10

Razglas.

Da bi se viničarji temeljito izurili v obdelovanju ameriškega trsja, je sklenil štajarski deželni odbor tudi v letu 1900 ustanoviti stalne viničarske tečaje in sicer:

1. na deželni sadjarski in vinarški šoli v Mariboru,

2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,

3. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in

4. na deželni centralni šoli na Sp. Brezju pri Ptuj.

Ti tečaji se začnejo s 15. febr. in se končajo 31. decembra 1900.

V Mariboru se bo sprejelo v letu 1900 12, v Ljutomeru 12, v Lipnici 20 in v Sp. Brezju tudi 20 mladih posestniških in viničarsinov.

Le-ti dobijo prosto stanovanje, celo hrano in povrh 4 gld. na mesec.

Viničarji se imajo pri teh tečajih pred vsem praktično uriti, na teoretično izobrazbo se bode oziralo le v toliko, kolikor je najpotrebnejše vedeti pri novih nadsadih.

Po dokončanem tečaju dobijo obiskovalci spričevalo sposobnosti.

Glede sprejema v kak teh tečajev morajo prošnjiki svoje ne-kolekovane prošnje vložiti saj do 15. januarja 1900 pri dež. odboru. V tej prošnji naj se izrecno omeni, v kateri zgoraj navedenih viničarskih tečajev želi prošnjik biti sprejet ter dodane:

1. dokaz, da je že dovršil 17. leto,

2. npravstveno spričalo, ki mora biti potrjeno od župniškega urada,

3. zdravnikovo spričalo, da prošnjiki nimajo kake nalezljive bolezni, in

4. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prošnjiki zavezati, od 15. februarja do 1. decembra 1900 neprestano ostati v tečaju iz izpolnovati vse izobrazbi namenjene uredbe dež. strokovnih organov.

V Gradcu, 10. dec. 1899.

Štaj. deželni odbor.

Razglas.

Od Sv. Jakoba v Slov. gor.

Dne 8. oktobra t. l. tukaj ustanovljena kmetijska zadruga se je z odlokom c. kr. okrožne sodnje v Mariboru dne 24. nov. t. l. št. 120 v zadržnem registru vknjižila, ter ob jednem predložena zadržna pravila odobrila in načelništvo po § 16, I. odstavku zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, potrdila.

Po § 23, zadržnih pravil si usoja načelništvo vse č. gg. ude, ki so se zgoraj omenjeni dan v kmetijsko zadrugo vpisali, kakor tudi še druge, ki imajo posestvo pri sv. Jakobu ali v mariborskem okraju, dne 26. dec. t. l. ob pol 3. uri pópoldan (dan sv. Štefana), k občnemu zborovanju vabiti, ki se bo v privatnej hiši g. gostilničarja Matija Peklarja, nekdaš poprej najeta za šolo, vršilo. Pri tem zborovanju bode načelništvo vsa dotična pravila svojim č. zadržanom v vseh točkah razjasnovalo in ukrenjalo, da društvo takoj ob novem, prihodnjem letu 1900, svoje delovanje nastopi. Ob koncu tega se bodo še tudi novi udi v zadržni zapisnik sprejemali in vpisovali, kakor tudi drugi zadržni razgovori razpravljali.

Načelništvo.

Razne

uradne pečate

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zahvala.

Pretekli petek zanesli smo drage zemeljske ostanke nepozabnega nam soproga, očeta in brata, gospoda

Karola Sorka,

nadučitelja pri Sv. Ilju v Slov. gor.

k zadnjemu počitku.

Tem povodom izrekamo vsem, ki so v našo tolažbo predragega spremljali, najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vlč. gg. duhovnikom, v prvi vrsti blagemu domačemu g. duh. svet. in župniku za prelepe besede na leci, nadalje gg. učiteljem, ki so v lepem številu prišli predragemu rajnemu izkazovat zadnjo čast in končno domačim pevcem, pevkinjam in godcem, ki so svojemu bivšemu učitelju ostali zvesti do groba. Bog vam plati!

Najlepša in cenena

Božična darila

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

izmed drugih nabožnih reči, molitvenike iz svoje zaloge:

«Venec pobožnih molitev in svetih pesmi» Vezan v šagrin in zlato obrezo gld. 1.70, vezan v usnje in zlato obrezo gld. 1.60, v usnje z barvano obrezo gl. 1.40.

«Dekliške bukve.» Vezone v usnje z zlato obrezo gld. 1.50, vezone v usnje z barvano obrezo gld. 1.30.

«Duhovni vrtec.» Vezan v usnje z zlato obrezo 85 kr., s kopčo 95 kr.

«Sveto opravilo.» Vezan v usnje z zlato obrezo 55 kr., z barvano obrezo 45 kr.

«Ključek nebeški.» Vezan v polusnje z zlato obrezo 40 kr., v usnje in z zlato obrezo 50 kr.

Dalje se dobijo še molitveniki: Sv. Alojzij, Rafael, Pot v nebesa, Hvalite Boga, Marija Devica, Pobožni otrok itd. itd.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Aparate za sumporavanje lozov.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav.

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

19-20

Zastopniki se iščejo. — Ceniki brezplačno.

— Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati. —

Službe išče!

Mlad, 29 let star, neoženjen, lepega obnašanja, želi službo dobiti kot grajski oskrbnik ali tudi kot hišnik, kateri je zmožen popolnoma samostojno voditi vse gospodarstvo v vsaki stroki. Ima dobra spričevala. Nastop službe lahko takoj ali 1. februarja. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod Ivan Kušar, Poste rest. Voitsberg pri Gradcu. 1-2

Na prodaj.

hiša 3 minute od farne cerkve v Olimju, močno zidano, z dvema sobama, mesnico, pivno kletjo in velikim vrtom. Cena 500 gld. — Sposobno tudi za penzionistmašnike. Posestnik Ant. Mihelin, Sopote 57, p. Podčetrtak. 3-4

Vsak zaveden «Slovenec» bi moral biti član «Naše straže.»